

Sami (North)

OLBMO VÁIMMU.

COPYRIGHT

ISBN 0 - 908412 - 16 - 9

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

**(Evangeliuma girjjálašvuodamišuvdna mii lea ruhtaduvvon
doarjagiiguin)**

(Reg. No. 1961/001798/08)

OLBMO VÁIMMU.

DAHJE.

VUOIŇŇÁLAŠ VÁIMMU SPÁJÁLAŠ.

(Čájehuvvo logi govas.)

Dát giella jorgaluvvui engelasgielat teavsttas Google Translate bokte dihtoris.

Dát girji álggii Frankriikkas 1732:s. Dan rievdadii ja čálii ođđasit Afrihká miššuvdnaguovlluide girkohearrá J.R. Gschwend bokte 1929:s. Dan manjá lea All Nations Gospel Publishers jorgaluvvon ja prentejuvvon Copyright vuolde badjel 538 álgoálbmotgillii. Sii prentejit dan ja juohkit dan 127 miššuvdnariikkas. Olbmot buot gielain, luohkáin ja oskkuin ožžot dán girjjáža bokte vásihit Ipmila boasttuvuođa čiekŋalis vuoiŇŇalaš duohtavuođa ja mearkkašumi olbmuiden nugo profehta Hesekeiel lei ovdanbuktán 586 jagi ovdal Kristusa. “Mun attán didjiide ođđa váimmu ja ođđa jurdagiid, de dii lehpet mu álbmot, ja mun lean din Ipmil!”

Hesekeiel 36:26-28.

OLBMO VÁIMMU.

Ipmila tempel,

DAHJE SÁHTAN BARGOBÁJI.

(1. Joh. 3:4-10)

Go lohkat dán girjji, de galggat muitit ahte dat lea dego speajal mas beasat oaidnit iežat. Vaikko leat heahstedilis dahje risttalaš, dakkár gii ii oskko Kristusii, dahje dakkár gii massii oskku Ipmilii, de oainnát iežat nu mo Ipmil oaidná du. “Olmmoš geahččá olgguldas čalmmiid, muhto Ipmil geahččá váimmu.” (1. Samuel 16:7). Ipmil oaidná min nu mo mii duođaid leat.

Sáhtán lea buot čuoččuhusaid áhčči. Son lea seavdnjadasa oaivámuš ja dán máilmmi ipmil. Son čájeha iežas čuovgga engelin vai beassá čuovvut almmáiolbmuid ja nissonolbmuid boastut geainnu. Dáid beivviid, nugo doložiid áiggiidge, leat ollu vearri apoastalat geat čiehkádit iežaset ja čájehit ahte sii leat Kristusa apoastalat. Ja ii leat imaš, go Sáhtán ieš lea rievdaduvvon dahje čijahuvvon čuovgaengelin. (2. Korintalaččaide 11:13-14). Sáhtán, dán máilmmi ipmil, doallá olbmuid seavdnjadasas nu ahte sii eai oainne ahte Ipmil ráhkista sin dahje ahte Jesus jámii beastit sin. (2. Korintalaččaide 4:4). Buot suddolaččat,

ja sii geat eai oskko, leat vuoinjalaččat jápmán ja čalmmeheapme Ipmila ektui. Sii leat dán máilmmi bahávuođa vuolde. (Efesalaččaide 2:1-2). Jus sin čalmmit eai rahppo muhtun láhkai sin jávkan dillái, de sii leat jođus agálaš jávkamii. Dat gii dadjá: “Mun in leat goassege suddudan”, beahtá iežas. Dasgo “Ipmila Bárdni bođii juste dan dihte, vai beasašii billistit dan maid Beargalat lei dahkan.” (1. Joh. 3:8). “Nu ahte, vuollánit Ipmilii. Vuostálaste beargalasa, de son báhtara din luhtte. Boađe lahka Ipmila, ja son bohtá din lahka.” (Jakob 4:7-8)

Go logat dán girji ja dutkat dan govaid, de beasat oaidnit iežat váimmu. Atte Ipmila čuovgačuovgga čájehit dutnje du iežat váimmu dili. Dohkket iežat suttuid ja ale hilggo daid eallima. Ipmila sátni muitala midjiide ahte “Jus mii dadjat ahte mis ii leat suttu, de mii beahttit iežamet, ja mis ii leat duohtavuohta. Muhto jos mii dovddastit min suttuid Ipmilii, de son doallá iežas lohpadusa ja dahká dan mii lea riehta: son addá midjiide min suttuid ándagassii ja buhtista min buot min bahávuođain.” “Jesusa, su Bárdni, varra buhtista min buot suttuin”. (1. Joh. 1:1-10).

Du ráđđejit juogo Sáhtán dahje Ipmil. Don leat suttu šlávva dahje Ipmila bálvleaddji. Jus suttu stivre du eallima, de it galgga dan hilgut, muhto čuorvut Ipmilii. Son friddjadahtá din Jesus Kristusa bokte. Jesus bođii dán máilbmái beastit suttuid, ja billistit Sáhtána ja suttu fámu min badjel. Son lea min beasti. Don leat BASSI Ipmila ovddas gii dovdá buot čiegusvuodaid. Son dovdá du eallima čihkkojuvvon jurdagiid ja daguid. Ii leat vejolaš čiehkát iežas ja iežas daguid Ipmila ovddas. “Ipmil lea ráhkadan min čuovggaid - ii go son sáhte gullat? Son lea ráhkadan min čalmmiid - ii go son oainne?” (Sálmmat 94:9).

“Hearrá bearráigeahččá dárkilit olles máilmmi vai addá fámu sidjiide geaid váibmu lea sutnje oskkáldas.” (2. Kronihkka 16:9).

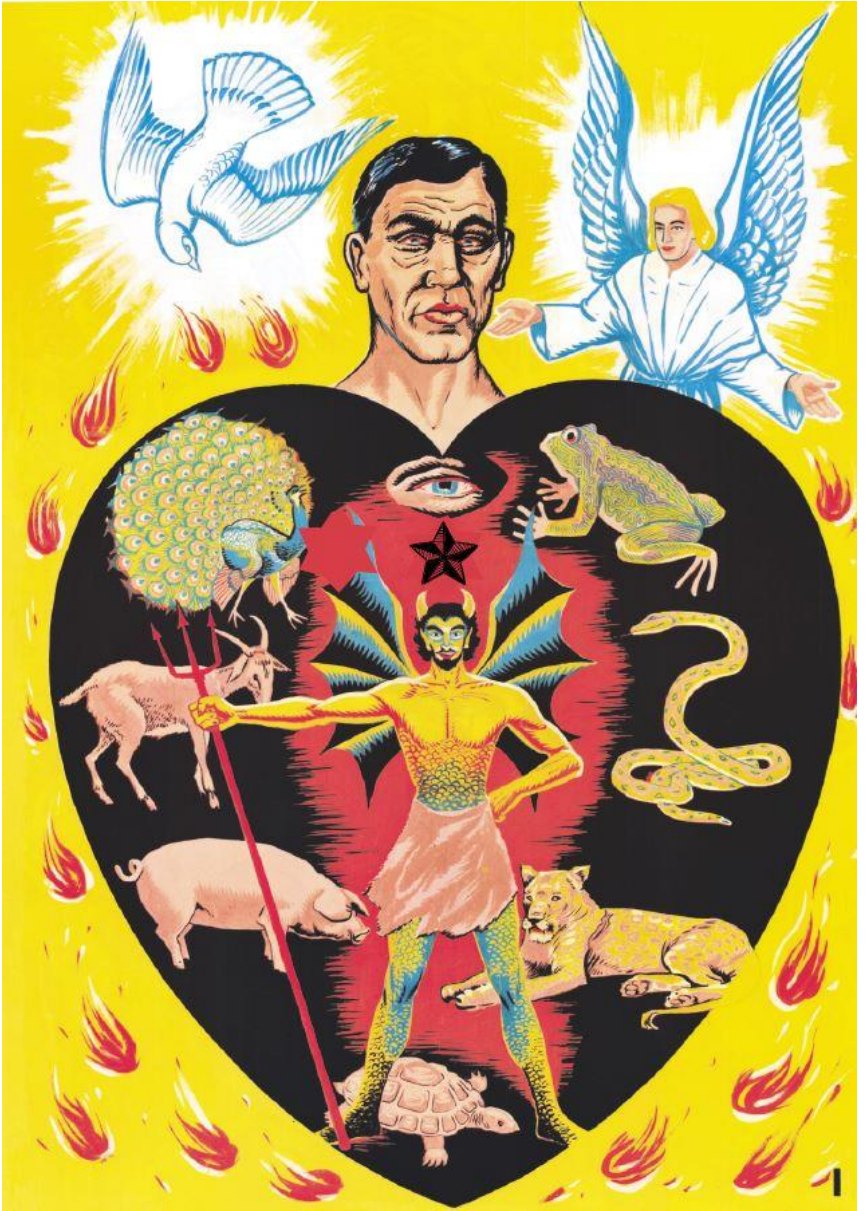
“Son geahččá juohke lávkki maid olbmot váldet. Ii leat nu divrras seavdnjadas ahte sáhtá čihkkot suttu Ipmila ovddas.” (Job 34:21-22).

“Muhto Jesus ii luohtán iežas sidjiide, danin go son dovddai sin buohkaid.” (Joh 2:24).

Danne “lihkolaččat leat sii geaid suttut leat ándagassii addojuvvon, geaid vearrivuodát leat ándagassii addojuvvon. Lihkolaš lea dat olmmoš gean Hearrá ii

áššáskuhtte vearedaguid dahkamis ja geas lea friddja buot beahttálasvuodas.” (Sálmmat 32:1-2).

1. SUTTÁLAŠ VÁIMMU.

Dát govva čájeha máilmmálaš suttolaš albmá dahje nissona váimmu, mii Biibbalis govviduvvo suttolažžan. Suddudeaddji lea dakkár gean dán máilmmi bahávuohta ja olbmo luonddu lunddolaš

dáhtut ja gierdavašvuodát stivrejit. Dát govva lea duohta govva váimmus nu mo lpmil oaidná dan. Dat varračuohppan rukses čalmmit hállet juhkamuša birra nugo čilgejuvvon Sániid 23:29-33: “Čájjet munnje muhtima gii juhká menddo ollu, gii ferte geahččalit odđa juhkamuša, ja mun čájehan dutnje muhtima gii lea šállošahti ja šállošan iežas ovddas, gii álo dagaha váttisvuodaid ja álo moaitit. Su čalmmit leat varrasuonat, ja sus leat čalbmečuohppamat maid livččii sáhttán garvit. Ale dohkket viinni geasuhit du, vaikko dat lea rikkis rukses, vaikko dat čuovgá skáhpus ja dat manná njuovžilit. Čuovvovaš idida dovddat dego gievrras snáhpi livččii njuoskan du. Du čalmmiid ovdii bohtet erenoamáš oainnut, ja don it nagot jurddašit dahje hállat čielgasit.”

Oaivvi vuolde dán govvas oaidná olbmo váimmu mas leat iešguđetlágan eallit. Eallit hállet daid mánggalágan suttuid birra mat leat olbmo váimmus, go váibmu lea min suttuid guovddáš ja šaddanbáiki. lpmil muitala midjiide iežas profehtha Jeremia bokte ahte “li oktage sáhte áddet olbmo váimmu. li leat mihkkege eará nu beahttalaš; dat lea menddo buohcci vai sáhttá buoriduvvot.” (Jeremia 17:9)

Jesus ieš duodašta dan go dadjá: “Dasgo olbmo siskkáldasat, váimmus, bohtet bahás jurdagat mat dagahit ahte son dahká eahpemorálalaš daguid; rievidit, goddit, náittosdilit, leat gierdavaš ja dahkat buotlágan bahá daguid; beahttašupmi, vealaheapmi, gierdavašvuohta, givssideapmi, čavláivuohta ja čeahpesvuohta - buot dát bahát bohtet olbmo siste ja dahket su buhtismeahttumin.” (Mrk 7:21-23)

Pavvá: Seammás go pávvá čábbodat lea buohkaide gudnejahtton, de dáppe olbmo váimmus dat hállá boastutvuoda suttu birra. Lucifer, gii ovdal lei Ipmila erenoamáš čuovgaengel, massii iežas saji čeahpesvuoda geažil ja nu šattai Ipmila vašálašžan – bahás. (Jesaja 14:9-17; Hesekiel 28:12-17).

Boastut bohtá helvehta guovddážis, ja almmustahttá iežas mángga láhkai. Muhtun olbmot leat čeahpit iežaset riggodagain, iežaset oahppodásiin; modearna

biktasat maiguin sii čájehit iežaset rupmaša šállošahtti vuogi mielde; geavaheapmi čuojaheaddji ornamenttaid, giehtačoarvviid, giedaid jna., nugo lea nu čielgasit čilgejuvvon Jesaja 3:16-24:s. Muhtumat leat čeahpit iežaset ovddeš áhčiiguin, našuvnnalašvuodain, kultuvrrain, valáštallamis jna., ja vajálduhttet ahte “Ipmil vuostálastá čeahpes olbmuid, muhto čájeha árpmu vuollegaš olbmuide.” (1. Biehtár 5:5). Ipmil vašuha čeahpesvuoda ja iešsorbmemma (Sániid 8:13). “Boasttuvuohta mielddisbuktá duššadeami, ja čeahpesvuolta mielddisbuktá gahččama.” (Sátnegirji 16:18).

Geatki govvida rumašlaš háluid, morálalašvuoda ja áhpehisvuoda. Dás máinnašuvvon suttut leat lassánan dáid odđaáigásaš, muhto maŋimuš beivviid, dan muddui, ahte mii fertet dohkkehit Jesusa sániid duohtavuoda lagabui 2 000 jagi dassái. Son einnostii ahte maŋimuš beaivvit šaddet dego Sodoma ja

Gomorra beaivvit. li leat dušše dát suddalaš eallinvuohki gierdan almmáiolbmuid ja nissonolbmuid ja boahmán oskkolaš olbmuid ja ásaheaid, skuvllaid ja hosteallaid ruovttuide, muhto dát bahávuohka šaddá šállošahtti ja čielgasit olbmuid váimmuide. Dat boahmán sisa kinoid, teáhteriid, čáppa girjjálašvuohka bokte ja nu mángga eará láhkai ahte dat maid lpmil gohčoda suttuin, geahččojuvvo ođđaáigásaš moralan. Miljovnnat nuorat hábmejit iežaset jurdaga ideála eallimis kinoin ja románain, duššefal gávdnet iežaset váttisvuohaide, balddihahttivuhtii ja šállošupmái. Eahpemorálalaš ja lossat ealli neavttárat ja neavttárat šaddet nuorat buolvva hellodagaid ja hellodagaid. Dánsunhállat leat maiddái hui dávjá eahpemorálalašvuohka šaddanbáikkid. lpmila buhtisvuohkahearrát, nugo Josef (1. Movsses 39) ja earát, eai šat váldo ovdamearkan. Vaikko boares zulu-heahtedilis, geat goddet áhpehisvuohka dahje áhpehisvuohka, sáhtte oahpahit min nu gohčoduvvon siviliserejuvvon buolvvaide oahpu ja čuoččuhit min vuostá duopmostuolu beaivvi. lpmil gohčču min ahte eat galgga speallat eahpemorálalašvuohkain muhto garvit dan. “li oktage eará suttu maid olmmoš dahká, váikkut su rupmašii; muhto dat gii lea sivalaš fuorrávuohkas, sudduda iežas rupmaša vuostá. Ehpet

go dieđe ahte du rumaš lea Bassi Vuoiŋŋa tempel, gii orru du siste ja gean Ipmil lea addán dutnje? Dii ehpet gula iežadet, muhto Ipmilii.” (1. Korintalaččaide 6:18,19); “Nu ahte jos muhtun billista Ipmila tempela, de Ipmil billista su. Dasgo Ipmila tempel lea bassi, ja dii lehpel su tempel.” (1. Korintalaččaide 3:17).

Sávzzat hállet juhkanvuoda ja njuoratmánávuođa suttuid birra. Dat lea buhtismeahttun ealli mii ángirit njuike visot mii lea su geainnu alde, buhtis dahje buhtis. Suttulaš váibmu borrá juohke eahpemorálalaš evttohusa, ovdanbuktima, gova, girjjálašvuoda jna. seamma ládje. Ruovttus, mii galgá leat ealli Ipmila tempel, šaddá buhtismeahtumin vahágahtti biepmuid ja buhtismeahttun dábiid geažil nugo duhpátgeavaheapmi dahje njuovvan, opiuma ja vahágahtti narkotihkaid ja tableahtaid geavaheami jna. Duhpátgeavaheapmi ja duhpátgeavaheapmi narkotihkka lea čuohtan almmáiolbmuide ja

nissonolbmuide nu go ii goassege ovdal. Dušše Ipmila fápmu sáhttá friddjadahttit dakkár báhtareaddji duhpátváralaččaid ja bahá šlávaidd. Vaikko eanaš oskkolaš olbmot eai duostta duhpát girkovisttis, go atnet dan measta Ipmila hárvanašvuodan, de sis ii leat mihkkege eahpádusas nuoskkidit dán njuoskkas ruoná, dan mii duodaid lea Ipmila tempel, namalassii sin rupmaša. “Dii gal diehtibehtet” dadjá apoastala Bávlos, “ ahte dii lehpet Ipmila tempel ja ahte Ipmila Vuoiŋa orru din siste! Nu ahte jos muhtin billista Ipmila tempela, de Ipmil billista su.” (1. Korintalaččaide 3:16,17; 6:18,19).

Gierdavaš olmmoš lea vašálaš dahje ii leat mihkkege árvvus Ipmila čalmmiin. Mii borrat vai beassat eallit; mii eat eale borrat dihte. Nealggi sáhttá gokčat go borrá dearvvašlaš biepmu, muhto gierdavašvuohta álo čuorvu: “Atte, atte!”

Gierdavašvuohta ii goassege ollašuva, ii goassege ollašuva. Boares testameantta lága mielde galggai gievrras ja juhkan olmmoš gievkkaniin jápmat (5. Movsses 21:18-21). “Dárbbášlaš juhkanolbmot ja njuoratmáná šaddet geafivuodas. Jus dušše borrat ja idjadit, de šattat fargga činjadit biktasiid.” (Oahpahus 23:21). Muite ahte muhtun rikkis olmmái,

gii lei borran ja iežas háluid šlávva, jámii ja gávnna
iežas helvehii stuorra váivviin. Juhkanvuoda
bahávuotta ii dárbbáš namuhuvvot. Dat lea menddo
dovddus ahte dan sáhhtá váldit álkit. Ipmil muitala
midjiide čielgasit iežas sánis ahte ii oktage
juhkanolmmoš oamas Ipmila riikka. Biergu ii leat
biebmu, dat lea juhkamuš mii billista ja čuohcá
mielaide, nu ahte sii geat dan juhket doibmet duššás.
Sii šaddet morálalaš ja vaikko goddet ja goddet nubbi
nuppi maid eai livčče muđui dahkan. “Go juhká
menddo ollu, de šaddá garra ja čeahppi. Lea čeahppi
juhkat.” (Sátnegirji 20:1).

Dat geat ráhkadit ja vuovdet garra juhkamuša, leat
seamma sivalaččat Ipmila ovddas, dasgo Ipmil
cealká: “Don leat dubmehallan! Viidnebuvtta
hellodagat! Roahkkadis ja baluhis go lea sáhka
seaguhit juhkamušaid!” (Jesaja 5:22). “Don
dubmejuvvot jus attát viinni iežat lagamuččaide
dassázii go sii leat juhan.” (Habakuk 2:15). “Dii
diehtibehtet ahte bahás olbmot eai oaččo Ipmila
riikka. Ale beahtta iežadet; olbmot geat leat
eahpemorálalaččat, dahje geat bálvalit eahpeipmiliid,
dahje geat leat áhpehisvuodát, dahje geat leat

homofiillat perverttat, dahje geat suoládit, dahje leat gierdavaš, dahje leat juhkamušat, dahje olbmot geat bilkidit earáid, dahje leat suolásteaddjit - ii oktage dáin oamas Ipmila riikka. ” (1. Korintalaččaide 6:9,10).

Min olmmošlaš luonddu suddut leat vealaheapmi. Dát leat muhtun dain: “vealaheapmi, buhtismeahttumat ja eahpevuoiggalaš dagut, eahpeipmilliid bálvaleapmi ja noaidevuohta. Olbmot šaddet vašálaččat ja sii sohtájit; sii šaddet gierdavaš, vihaheapmin ja ulbmillaš. Sii juhkkovuoččat bellodagaide ja joavkkuide; sii leat gierdavaš, juhket, leat orgiijat ja dahket eará áššiid nugo dát. Dat geat dahket dán, eai oáččo Ipmila riikka.” (Galatialaččaide 5:19-21). “Ale juhkat viinniin, dat dušše billista du; baicce devdojuvvo Bassi Vuoiŋnain.” (Efesalaččaide 5:18)

Jesus addá čuovvovaš bovdehusa buohkaide geat leat čáhppes vuoiŋnalaš áššiin. “Son guhte lea goikan, galgá bohtit mu lusa ja juhkat.” (Joh 7:37,38). “Bohtet buohkat geat leat čáhppes - dá lea čáhci! Boađe, dii geain ii leat ruhta - oastte maissi ja borra! Bohtit! oastte (vuoiŋnalaš) viinni ja mielkki - dat ii mákso dutnje maidege!” (Jesaja 55:1). “Dat guhte juhká dan čázi maid mun attán sutnje, ii goassege šat goikka. Dat čáhci maid mun attán

sutnje, šaddá su siste čáhcegáldu mii addá sutnje eallima čázi ja addá sutnje agálaš eallima.” (Joh 4:14).

Skilpad hállá latnjavuodas, gullelašvuodas ja noaidevuodas. Vuostáiváldin lea seamma bahá go noaidevuohhta (1. Samuel 15:23). “Latnja olmmoš gii ii mieđit bargat, lea dušše goddán iežas, son dušše jurddaša dan birra maid son háliidivččii oažžut.” (Oahpahus 21:25-26). Josua fertii dadjat israellaččaide: “Allet orro dáppe ii ge bargga maidege; hoahppu! Váldde sisa ja váldde dan badjelasas!” (Duopmárat 18:9). Olmmošlaš luondu lea hui latnja ja guhkes áigi oažžut Ipmila áššiid. Jesus celkkii: “Dahket buot maid sáhtát mannat sisa dan gáržžes uvssa čađa.” (Luk 13:24). “Juohkehaš gii ohcá, gávdná.” (Matteusa 7:8). “Almmi riika lea gillán veahkaválddálaš fallehemiid, ja veahkaválddálaš olbmot geahččalit dan váldit.” (Matteusa 11:12)

Fuolakeahttavuohta min sieluid bestojumi ja vuoiŋnalaš buresbirgejumi ektui mielddisbuktá agálaš jápmima. Dat hehte min rohkadallat, ohcat Ipmila čiekŋalis áššiid ja dohkkehit Ipmila rikkis lohpadusaid. Dat mielddisbuktá duššadeami. Go Ipmil sárdnu duinna, ja ávžžuha du addit váimmu sutnje odne, de bahás gohčču du dahkat dan ihttin. Son soaitá gohččut du dahkat dan muhtun eará álki beaivvi, mii dađibahábut ii soaitte goassege boahit; ja dii jápmibehtet bestojumi haga ja Kristusa haga. Ipmil cealká: “Jos dii odne gullabehtet Ipmila jiena, de allet šatta gierdavaš, nugo din máttarvánhemat ledje go vuostálaste Ipmila.” (Hebrealáččaide 3:7-8). Man ollu olbmot leat jápmán vuoiŋnalaččat go leat manjan bestojumi muhtun álkibut beaivái mii ii goassege boahán? Ihttin beaivi ii leat du.

Čuovgga skálžu geavahit dávjá noaidedoaktárat noaidevuođa hárjeheapmái. Dás čujuha dan suttuide ahte luohttit noaidevuhtii ja hárjehallat dan, dahje einnosteapmái, dahje magiijai, dahje voodooi, dan sadjái go luohttit ealli Ipmilii. Erenoamážit geahččaleami ja buohcuvuođa, gillámušaid ja jápmima áigge mii gohččojuvvot gohččut ealli Ipmila, gii lea gearggus veahkehit, dan sadjái go luohttit buori dahje heajos lihkkui. “Hearrá rávve olbmo dan

geainnu mielde man son galgá vázzit.” (Sálmmat 37:23). “Lea go oktage gii lea buohcci? Son galggašii gohččut searvegotti vuorrasiid, geat rohkadallet su ovddas ja njuoskkadit oljobohcci su ala Hearrá nammii. Dát roHKos mii dahkkojuvvo oskkus, buorida buohcci olbmo. Hearrá divvu su fas dearvvašin, ja suttut maid son lea dahkan, ožžot ándagassii. Dovdastehket suttuid guhtet guimmiideattet ja rohkadallabehtet guhtet guimmiideattet, vai dii buorránehpēt.” (Jakoba 5:14-16). Ipmil gohčui israellaččaid: “Allet oaffaruššat mánáideattet dollii iežadet áltáriin; ja ale dohkket iežat olbmuid hárjehallat einnostusaid, dahje ohcat ovdamearkkaid, dahje geavahit spealuid dahje čáppavuođaid, dahje gulahallat einnosteadjiiguin. Ale dohkket sin gulahallat jábmiid vuoiŋŋaiguin, nugo ovdamearkka dihte vuoiŋŋalašvuođain. Hearrá, din Ipmil, vašuha daid olbmuid geat dahket dákkár fasttiid.” (5. Movsses 18:10-12). “Olggobealde (almmálaš) gávpoga leat vealaheaddjit ja noaidevuođat, eahpemorálalaš ja goddit, eahpeipmiliid gudnejahttit ja čuoččuheaddjit sihke sániiguin ja daguiguin.” (Čilgehus 22:15)

Ale mana ráđi ohcat olbmui geat gulahallet jábmiid vuoigŋaiguin. Jus dan dahket, de šaddet rituálalaččat buhtismeahtumin. Mun lean Hearrá, din lpmil.” (3. Movsses 19:31). “Muhto olbmot dadjet ahte galggat jearrat dieđuid einnosteadđiin ja mediumain, geat čuorvut ja čuorvut. Sii dadjet: ‘Olbmot galget goittotge jearrat vuoigŋain dieđuid ja gulahallat jábmiid ealliid ovddas.’ Don galggat vástidit sidjiide: ‘Gullat maid Hearrá oahpaha didjiide! Ale guldalit mediumaid - dat maid sii muitalit ii leat dutnje ávkin.’ ”(Jes. 8:19-20).

Dan botta go don lohkat dán unna girjji, de lpmil hállá duinna, gohčču du jorggihit iežat suttuin ja addit eallima sutnje. Vuoigŋa vuoigŋa, mii lea du váimmus, dahká buotlágan evttohusaid dutnje manjdit dán mearrádusa dahkama, ja geahččala deavdit du váimmu baluin. “Maid mu bearaš, mu skihpárat ja eará olbmot dadjet, jus mun šaddan duohta risttalažžan? Mii dáhpáhuvvá jus in šat beasa oassálastit dánssaide, feasttaide ja máilmmilaš návccaide?” Dan sadjái go oaidnit stuorra riggodagaid Kristus Jesusis, su imašlaš ráfi, su illu man sániiguin ii sáhte čilget, su hearvásvuođa, agálaš eallima nu rikkis lihkkuin, de álggát oaidnit buot daid áššiid maid sáhtát massit. Don oainnát daid áššiid maid fertet luohpat go dohkkehat ahte Kristus boahdá

du váibmui. Olbmo ballu ja maiddái jápminballu dagaha ahte don leat šlávva bahás. Muhto Kristus bođii friddjadahttit sin geat ledje olles eallima šlávát jápmimis. (Hebreaččaide 2:14-15). Vuoignja ahte it hálit guldalit, dahká du nu garrasin ahte du váibmu šaddá nu garrasin go čivgga skálžžu.

Leoparda lea hui garra beana. Vihaheapmi, vaššisáogat ja bahá miella stivrejit dávjá olbmo váimmu ja mángii laktásit goddimii. Don sáhtát geahččalit ja vaikko nagodit kontrolleret dan iežat heajos miellaguottu, dassáži go dat čuožžila buot garravuođain. Lea buoret miedihit ahte dat lea du váimmus, ja bivdit Jesusa friddjadahttit du. “Ale vuollán vihaheapmái; dat dušše mielddisbuktá váttisvuođaid.” (Sálmmat 37:8). “Viha lea garra ja billašuhtti.” (Sániid 27:4). “Doala iežat miela vuolde; lea duššás vurket vaššiságaid.” (Sárdnideaddji 7:9), “Váldde eret vihaheami.” (Kolossalaččaide 3:8)

Ollu balddihahttit juhket movttiidahttit iežaset čadahit muhtun bahá daguid dahje heammástuhttima, muhto dat lea “dego viidni mii lea ráhkaduvvon snávžžaid gievrras.” (5. Movsses 32:33). Heammástuhttin lea suohtas suddolaš váibmui, muhto Ipmil lea dat gii ránggášta buot vearedaguid. Jesus dajai: “Ráhkis iežat lagaš olbmo nugo iežat” (Markus 12:31) ja “Ráhkis iežat vašálaččaid.” (Matteusa 5:44). Ipmil lohpidii addit ándagassii daid vealaheami maid mii leat dahkan, jus mii addit earáide ándagassii dan vealaheami ovddas maid sii leat dahkan midjiide. (Matteusa 6:12). Ipmil vašuha balddihahtti, njulgestaga vuoignja. Hirbmat dáhttu varrasuotna- ja soađis lea olbmo váimmus, ja danin duohta ráfi ferte ásahuvvot váimmus jus dat galgá bistit.

Snáhpi beahtahalai Eve Edena gárddis ja billistii dan čáppa searvevuoda ja ustivuoda Ipmiliin. Sáhtán lei hui gierdavaš Ádam ja Eva ektui go oinnii sin máilmmi

rádđejeaddjin, eallimin ollislaš ovttasvuodas Ipmiliin, váldimin su saji. Gierdavašvuoda dihte Sáhtán plánii sin jávkama, ja lihkostuvai heaittihit sin fiinna ustivuoda ja eallima Ipmiliin. Seamma bahás gierdavašvuolta ja givssideapmi olbmo váimmus billista lihku muhtumiid váimmuin go oidnet ahte earát leat lihkolaččat ja ellet ráfálaččat. Gierdavašvuolta buktá bahás jurdagiid váibmui billistit earáid lihku, ja sáhtá vaikko mielddisbuktit goddima. Dát lea erenoamážit nu muhtun náittosdiliin. “Áhčči ii leat goassege eambo vihaheapmi go go lea gierdavaš; su heammásteapmi ii dieđe rájiid.” (Sátnegirji 6:34). Fitnodagain ja buot eará eallinsurggiin dat dagaha lohkameahtun gillámušaid ja vaššiságaid. Vaikko risttalaš bargit, sárđnideaddjit ja bálvaleaddjit eai leat friddja gierdavašvuodas jus Ipmil galggašii geavahit nuppi iežas bálvaleaddji eanet go iežas. Sii galget álo leat várrugasat, ja devdojuvvot Ipmila buhtes ráhkisvuodain man son lea vuolggahan min váimmuide Bassi Vuoiŋŋa bokte. (Rom 5:5). Jus ii, de sin ávkkálašvuolta Ipmilii ja sin bálvalus billašuvvá gierdavaš luonddus.

Dás ságastallá njuoratmáná gierdavašvuoda sudduid birra ja ruđa ráhkisvuoda birra mii lea buot bahávuoda vuodđun. (1. Timoteusii 6:10). Muhtun čivggat Kongoas borret čuđiid mielde čivggaid dassáži go dat buollájit ja jápmet. Gierdavaš olmmoš ii leat gergosat rahpat gieđa veahkehit báhtareddjiid ja heajut olbmuid. Sii geahččalit buot lági mielde, rehálaččat ja eahperehálaččat, oažžut eanet dán máilmmi riggodagaid. Jesus ieš dajai: “Allet čoaggit iežadet riggodagaid dáppe eatnama alde, gos muorat ja ruoššaluossa billistit, ja rievvárat gahččet sisa ja suoládit. Čohkket baicce albmái riggodagaid albmái, gosa moarvvit ja ruoššaluossa eai sáhte duššadit, eaige suolásteaddjit sáhte gaikkodit sisa ja suoládit. Dasgo du váibmu lea álo doppe gos du riggodat lea.” (Matteusa 6:19-21). Akan ja su bearaš geađgáduvvojedje danne go son ráhkadii golli ja silbba ja biktasiid. (Josua 7). Judas Iskariot, Jesusa

máhttájeaddji, heanngahii iežas danne go ruđaid ráhkisvuohta dagahii ahte son beahtái iežas Hearrá ja Oahpaheaddji. Ii leat ruhta mii lea bahá, ii ge golli, muhto ruhtaráhkisvuohta mii lea čihkkojuvvon olbmo váimmus.

Duháhiid mielde almmáiolbmot ja nissonolbmot buot luohkáin ja čearddain billistit iežaset ja bearraša eallima dan hirbmat háluin oažžut stuorra ja fáhkka riggodagaid. Dan sii dahket speallamiin ja vuoittáhallet stuorra supmiid ovddas hearge- ja beanagilvvuin jna.

Hállu šaddat rikkisin stuorra váttisvuođaid haga mielddisbuktá suoládeami ja goddima sihke iešsorbmemma. Ruhtaráhkisvuođas ja gierdavašvuođas leat mánnga ovtasbargoguoimmi, nugo dovddusvuođa dahje fámu ráhkisvuohta. Sáhtta leat politihkalaš fápmu ráđđet earáid badjel, ruđalaš fápmu vuolidit báhtareddjiid dahje vaikko oskkolaš fápmu. Sii leat eambo fuolas girkoorganisašuvnna namas go lpmilis, ja eai dohkket makkárga lpmila máná geas lea roahkkatvuohta čuovvut Kristusa almmá iežas erenoamáš girkui gullevašvuođa haga. (Mrk 9:38). Jesus dajai: “Váruhit ja váruhit iežadet buotlágan gierdavašvuođas, daningo olbmo duohta

eallin ii leat dan duohken maid son oamasta, vaikko man rikkis son livččii.” (Luk 12:15). Rikkis olbmo mitalus mitaluvvo ná: “Lei oktii rikkis olmmái geas lei eana mas ledje buorit šattut. Son álggii jurddašit iežas birra: ‘Mus ii leat gosage doallat buot mu šattuid. Maid mun sáhtán dahkat? Dát lea maid mun áiggun dahkat,’ dajai son iežas; «Mun gahččan mu latnjaid ja huksen stuorát latnjaid gos vurken mu bierggu ja buot mu eará gálvvuid. Dalle mun dadjen iežan mielas, Lihkolaš olmmoš! Dus leat buot buorit áššit maid dárbbášat mángga jahkái. Váldde vuoŋnasteami, borra, juhkat ja návddaš!’ Muhto lpmil celkkii sutnje: ‘Don duššás! Dán ija fertet luohpat iežat eallimis; de gii oažžu buot daid maid leat vurken iežat várás?’ Nu lea singuin geat čogget iežaset riggodagaid, muhto eai leat rikkis lpmila čalmmiin.” (Luk 12:16-21). “Maid ávki lea olbmos jus vuoittáhallá oppa máilmmi muhto massá heakkas? (Mrk 8:36). “Ja nu mun cealkkán ahte it galgga fuolastuvvat dan biepmu birra maid dárbbášat vai bissut eallimin, dahje dan biktasiid birra maid dárbbášat iežat rupmašii. Dan sadjái fuola su riikkas, ja son fállá dutnje dáid áššiid. Dasgo du váibmu lea álo doppe gos du riggodat lea.” (Luk 12:22-34).

Sáhtán, buot čuoččuhusaid ja čuoččuhusaid áhčči, son lea dat gii čuohcá min suttuide, ja son lea váimmu ráđđejeaddji. Jesus dajai: “Dii lehpēt áhčidet, Beargalasa, mánát, ja dii háliidehpēt čuovvut áhčiideattet háluid. Álggu rájes son lei olmmošgoddi iige leat goassege leamaš duohtavuođa bealde, dasgo sus ii leat duohtavuohta. Go son giellá, de son dahká dušše dan mii lea sutnje lunddolaš, dasgo son lea gielis ja buot giellásiid áhčči.” (Joh 8:44). Unna čuoččuhus lea seamma bahá go stuora čuoččuhus. Leat čuoččuhusat mat daddjojuvvojit, čállojuvvojit dahje dahkkojuvvojit min daguid bokte. Vuoigatvuodalaš lea čuoččuhus, go duohtavuodas son čájeha ahte son lea dakkár mii ii leat. Ipmil ii sáhte čuoččuhit - ii ge risttalaš (Tit. 1:2). “Jos mii dalle dadjat ahte mis lea searvevuohta suinna, muhto seammás eallit seavdnjadasas, de mii čuoččuhit sihke sániiguin ja daguiguin.” (1. Joh. 1:6). “Muhto olggobealde

(almmálaš) gávpoga leat vealaheaddjit ja noaidevuodát, eahpemorálalaš ja goddit, eahpeipmiliid gudnejahttit ja čuoččuheaddjit sihke sániiguin ja daguiguin.” (Čilgehus 22:15). Ipmil vašuha duodašteaddji gii muitala ovttá čuoččuhusa manjel nuppi. (Sániid 6:16,19).

Čuovga sárdnu dan oamedovddu birra mii lea juohke olbmo váimmus. Dáppe lea dat buhtismeahtun ja bahá, jáhkkimis jápmán joatkkalaš ja dáhtolaš sudduid geažil. Dat lea čalmmeheapme ja suddolaš, nu ahte ii sáhte šat árvoštallat iežas daguid. Dát bahás oamedovdu sáhtá muhtumin leat čoaskkis, muhtumin váivves. Dat áššáskuhtá go galgá ákkastallat, ja dat ákkastallá go galgá áššáskuhttit. Dat sáhtá leat jápmán, dego livččii buollán liegga ruovddiin, ja leat massán buot dovdduid ja dovdduid. Dat dáhpáhuvvá go hilgut oskku ja guldalit boastut

vuoinŋaid. Dat lea čuovvut demoniid oahpahusaid, ja guldalit oahpahusaid maid beahttálaš čuoččuheadjit leat leavvan. (1. Timoteusii 4:1-2; Hebrealáččaide 10:22).

Ipmila čalbmi oaidná visot mii dáhpáhuvvá váimmus. Ii mihkkege sáhte čihkkojuvvot su liegga čalmmi ovddas, ja danin son diehtá ja oaidná buot váimmu čiegus jurdagiid ja áigumušaid. Vaikko don dagat iežat bahá daguid divrraseamos ija, assáseamos meahcis, čiekŋaleamos gáttis dahje gos nu dat lea, de Ipmil oaidná dan. (Dáid govaid čalmmit leat maid ovttaoavilis olbmá čalmmiid čalmmiiguin).

Smávva buollingielat mat leat birra váimmu čájehit Ipmila ráhkisvuoda mii birastahtá suddalaš váimmu.

Vaikko Ipmil vašuha suttu, de son ráhkista olbmo. Son ii hálit suttolaš jápmima, muhto ahte son jorggiha iežas suttuin ja eallá (2. Biehtára 3:9). Jesus bodii beastit suttuid. Almmis lea stuorra illu ovttá suttolaš ovddas gii jorggiha. (Luk 15:7). Unna buollingielat hállet maidái Jesus Kristusa vara birra, “Ipmila Láppis, guhte váldá eret máilmmi suttu.” (Joh 1:29).

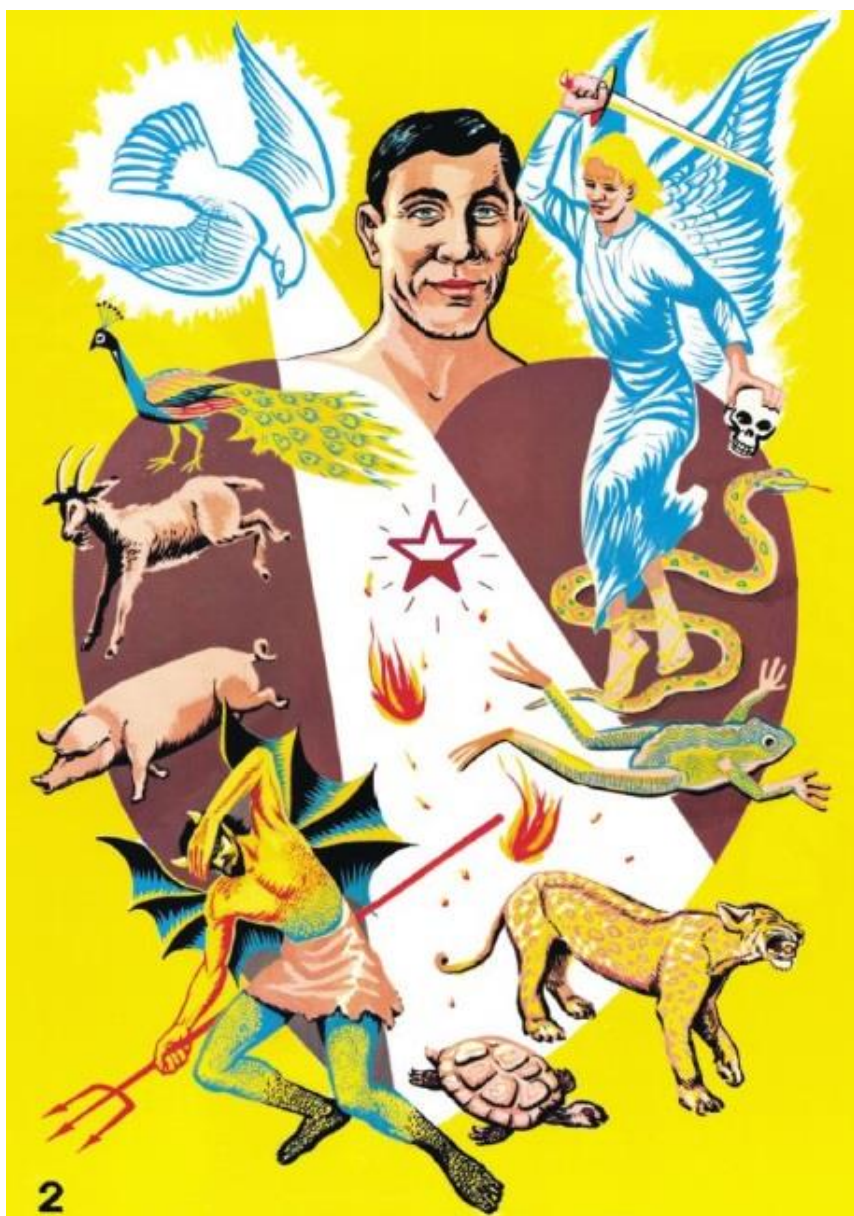
Engel ovddasta Ipmila sáni. Ipmil háliida sárdnut singuin geat leat beahtahallan ja geat leat guoddimin garra suttuid. Son háliida ahte sii jorggihit suttolaš geainnuideaset ja addet Ipmila čuovgga ja ráhkisvuođa sin váimmuide.

Duvvá lea Bassi Vuoigŋa mearka, Vuoigŋa gii almmustahttá duohtavuoda lpmila birra, suttu birra ja dan mii lea riehta, ja lpmila duomu birra. (Joh 15:26). Bassi Vuoigŋa čájehuvvo dás olbmo váimmu olggobealde. Son ii sáhte orrut doppe gos suddu ráđde.

Jus dán váimmu govva galgá leat seamma go du váimmu dilli, de čuorvut Hearná ja rahpat váimmu sutnje. Divtte su sáni čuovgga du váibmui. “Oskko Hearná Jesusii, ja don bestojuvvot.” (Apostlaid barggut 16:31). lpmil lea mielas, juo, son lea lohpidan rievdadit du váimmu, addit dutnje ođđa váimmu ja ođđa jurdagiid. (Hesekiel 11:19). Dát čilgejuvvo nuppi govvas.

2. VÁIMMU MII LEAT SUTTUT.

Dát govva čájeha šállošan váimmu mii lea álgán ohcat Ipmila. Enggel doallá miehki, Ipmila sátni, mii lea “ealli ja doaibmi, čábbát go makkárgu guovttebeallásaš miehki. Dat čuohcá olles čađa,

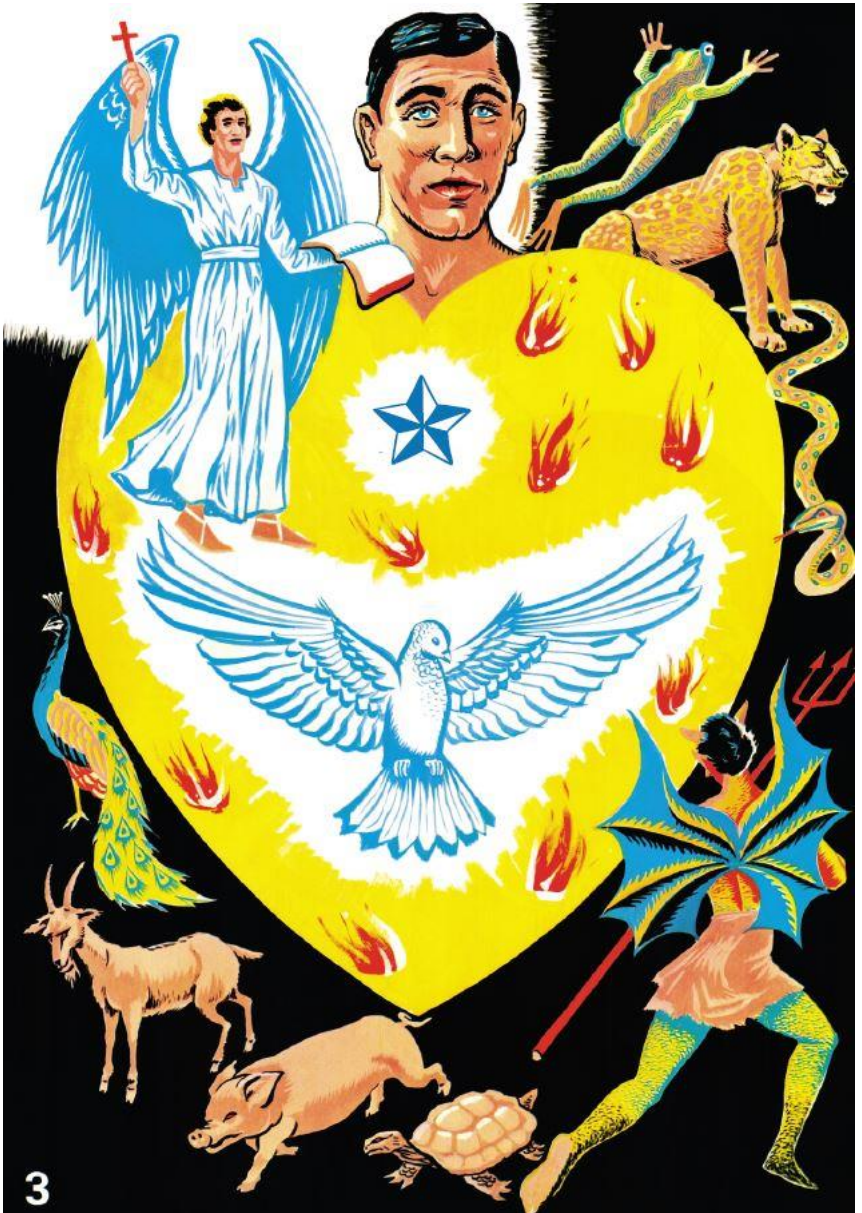
dohko gos sielu ja vuoignja deaivvadi, dohko gosa liigečoarvvit ja njuoratmáná čoahkkanit oktii. Dat árvoštallá olbmo váimmu háluid ja jurdagiid.” (Hebrealáččaide 4:12). Ipmila sátni muittuha su ahte “suttu máksá iežas bálkká - jápmin” (Rom 6:23) ja ahte “juohkehaš ferte jápmit oktii, ja dan manjá Ipmil dubme su.” (Hebrealáččaide 9:27). Suttolaš ja oskkolaš báiki lea jávrris mii buollá dolain ja svávllain.” (Čilgehus 21:8).

Nuppi gieđas engel doallá oaiveskálžžu. Dát galgá muittuhit suttolaš ahte mii buohkat jápmit. Min rumaš man mii nu olu ráhkistit, čijadit, biebmát ja čábbát, addit dakkár fuola ja fuomášumi vai sáhttit ollašuhittit dan háluid ja háluid, galgá jápmit ja billašuvvat, ja orrut billistit dan dan botta go min sielu ja vuoignja ellet agálaččat . Dat boahtá muhtun beaivvi ovdan Kristusa ovdii, vai son dubmejuvvo. (2. Korintalaččaide 5:10). Dás mii oaidnit ahte suttolaš álgá fuomášit Ipmila sáni ja rahpat váimmu Ipmila ráhkisvuhtii. Bassi Vuoignja álgá čuovgat divrras ja suttolaš váimmu sisa. Ipmila čuovga boahtá su váibmui vai beassá eret buot seavdnjadasas. Go Ipmila čuovga boahtá sisa, de ferte seavdnjadas mannat. Suttu, man dás čilgejit buot iešguđetlágan eallit, ferte mannat. Danne, ráhkis lohkki, divtte Jesusa, máilmmi Čuovgga, boahit du

váibmui, ja seavdnjadasvuohta ja seavdnjadaga bahás dagut fertejit guođđit váimmu, nugo dán govas čájehuvvo. Jesus celkkii: “Mun lean máilmmi čuovga. Dat gii čuovvu mu, oažžu eallima čuovgga iige vádjo goassege seavdnjadasas.” (Joh 8:12). Don it goassege lihkostuva iežat ángiruššamiin, iežat viissisvuođain dahje olbmuid viissisvuođain duššadit suttu eret váimmus. Dat álkimus, sihkkareamos, jođáneamos ja eanemus doaibmi ja áidna vuohki lea ahte Jesus, Čuovga, beassá sisa. Seavdnjadas, mii lea suddu, ferte mannat eret. Mánnu ja násttit sáhttet addit midjiide veaháš veahki divrras ija, muhto go beaivváš lea čuovganeapmi, de jávket sihke divrrasvuohta ja smávit čuovggat. Jesus lea vanhurskkisvuođa beaivváš. Go son manai Jerusalema tempelii, de son ájii olggos buohkaid geat doppe ledje oastán ja vuovdán. Son jorggihii ruđamurrejeaddjiid beavddiid ja duvváid vuovdi stuoluid. Son dajai: “Ipmil lea čállojuvvon: Mu tempel gohčoduvvo rohkosviessun. (Matteusa 21:13). Du váibmu galgá leat Ipmila viessu, Ipmila tempel. Son háliida orrut das, dahkat dan čábbát, deavdit dan čuovggain, ráhkisvuođain ja illuin. Jesus ii dušše bohtán ándagassii addit midjiide min suttuid, muhto son bođii beastit min ja friddjadahttit min suttu fámus

ja válddis. “Jus Bárdni (Jesus) friddjadahtta din, de dii lehpel duođaid friddjan.” (Joh 8:36).

3. ČÁLLÁN VÁIMMU.

Dát govva čájeha midjiide makkár váibmodili lea duodaid jorggihan suddid dahkkis. Son oaidná dál man stuoressis ja hiepmat lea su mánggat suddut maid ovddas Jesus jámii ruossa alde. Go son oaidná dan

ruossa maid engel, Ipmila sátni, čájeha sutnje, de dat billista su dál šállošahtti váimmu. Son lea čuohcan čiekŋalis, váimmolaš šállošupmái ja morrašii iežas mángga suddaid ovddas. Go son oaidná Ipmila stuorra ráhkisvuođa mii čájehuvvo Kristus Jesusis, de dát ráhkisvuohta suddada su váimmu, erenoamážit go son álgá fuomášit ahte Jesus Kristus, Ipmila Bárdni, bođii váldit eret su mánggaid suddaid. Son lei gergosat jápmit su sadjái ruossa alde.

Dat ahte Jesus čuohpai, kruvnnui suinniiguin, su giedaid ja julggiid čađa čuohpai nealggiid ja jámii ruossa alde min suddaid ovddas, buktojuvvo čielgasit ja čiekŋalit ruoktot jorgaleaddji suddaide, ja rievdadii áibbas su váimmu ja eallima. Go son lohká Ipmila sáni mas son oaidná iežas dego speadjalis, de son fuomáša eanet ja eanet man guhkás son lea jorggihan eret Ipmilis ja rihkkon su gohččumiid. Son lea vuoittáhallan stuorra morraša ja morraša dovdduiguin, ja go son čájeha iežas váimmu Ipmila ovdii čalmmiiguin ja garra čuorvumiiguin, de Jesus lahkona su. Ipmila ráhkisvuohta ja ráfi bohtet su váibmui go son álgá fuomášit ahte “Jesusa, su Bárdni, varra buhtista min buot sudduin.” (1. Joh. 1:7). “Ipmil, daga munnje buhtes váimmu, ja bidjet munnje ođđa ja oskkáldas vuoŋŋa.” (Sálmmat 51:10). Ipmila sátni

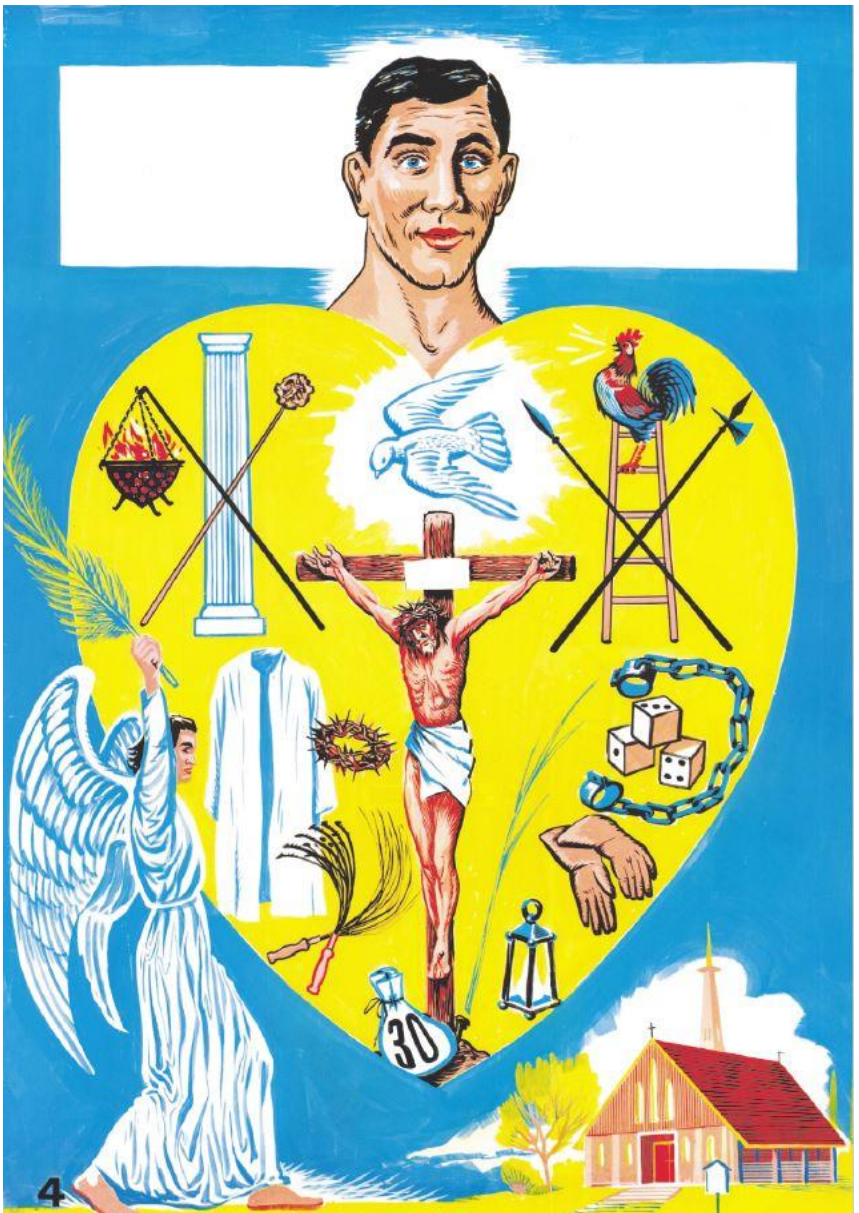
dadjá fas: “Mun lean duhtavaš daiguin geat leat vuollegaččat ja jorgalan, geat ballet mu ja guldalit mu.” (Jesaja 66:2). Bassi Vuoignja čielggada Jesusa sániid sutnje: “Roahkkat, mu bárdni (nieida)! Du suttut leat ándagassii addojuvvon.” (Matteusa 9:2). Dan botta go son ain geahččá ruossa ja Jesusa vara mii golggahuvvui ruossa ala, ja jáhkká ahte buot lea dahkkon su ovddas, de son álgá fuomášit ahte suttu geatnegasvuohta lea váldon eret, dasgo Jesus lea gillán gillámušaid . Dat livččii galgan leat min. “Min suttuid geažil son roasmmehuvai, čuohtaduvvui dan bahávuođa geažil maid mii dagaimet,” ja “Hearrá dagahii ahte ránggáštus gahčai su ala.” (Jesaja 53).

Bassi Vuoignja ja Ipmila ráhkisvuohta váldet badjelasas buhtistuvvon váimmu. Go son osku Jesusii, de son fuomáša ahte su suttut leat ándagassii addojuvvon, ja nu son gávdná dan sihkarvuođa iežas váimmus ahte Jesusa, Ipmila Bárdni, varra lea buhtistan su buot suttuin. (1. Joh. 1:7). Son lea dál sihkkar ahte buohkat geat oskot Jesusii eai jáme (vuoignjalaččat), muhto ožžot agálaš eallima. (Joh 3:16). “Dasgo Kristusa oaffaruššama bokte mii leat friddja, dat mearkaša ahte min suttut leat ándagassii addojuvvon.” (Efesalaččaide 1:7). Olmmošlaš luonddu suttulaš dáhtut leat dál addán saji čiekŋalis

dáhtu eallit Ipmila ovddas ja bálvalit su “guhte vuosttaš geardde ráhkistii min.” (1. Joh. 4:19). Dan sadjái go ráhkistit máilmmi ja máilmmi áššiid, de son ráhkista Ipmila ja Ipmila áššiid.

Dán govas mii danin gávnnahit ahte eallit mat ovddastit suttu, leat dál su váimmu olggobealde. Vaikko Sáhtán ii hálit vuolgjit eret ovddeš ruovttus, de geahččá maŋos ja sávvá gávdnat sisabeassama fas oktii. Danne Hearrá Jesus váruha min ahte mii galgat leat várrugasat ja rohkadallat; vuostálastit bahásvuođa nu ahte son báhtarii min luhtte. (Jakoba 4:7).

4. JÁPMIT KRISTUSIN.

Dát govva hállá risttalačča birra gii lea gávdnan ollislaš ráfi ja agálaš bestojumi min Hearrá ja Beastit, Jesus Kristusa, jápmima bokte, ja nu ii rávida maidege eará go “dušše min Hearrá Jesus Kristusa

ruossa birra. Su ruossa bokte máilbmi lea jápmán midjiide, ja mii leat jápmán máilbmái.” (Galatialaččaide 6:14). Jesus jámii ruossas nu ahte mii maid “jápmit suttu ovddas ja eallit vanhurskkisvuoda ovddas”; risttalaš gii lea jápmán máilbmái. (1. Biehtár 2:24). Mii leat gohččojuvvon: “Atte Vuoinŋa stivre min eallima, ja mii eat ollašuhhte olbmo luonddu háluid.” (Galatalaččaide 5:16,25).

Dat čuoldda masa Hearrá Jesus lei čadnojuvvon maŋnel go sii ledje váldán eret su biktasiid, čájehuvvo dán váimmugovas, ja maddái dat čuoikkat maiguin sii garrasit čuohpadedje su. Son ránggáštuvvui min suttuid ovddas danne go “mii leat buoriduvvon dan ránggáštusa bokte maid son gillái.” (Jesaha 53:5). Herodes ja su soalddáhat čájehedje su, ja maŋnel go ledje čuohppan su, de bidje su oaivái čuoikkaid kruvnnu. Dan sadjái go kruvnnuhit su gollekruvnnain, de sii bidje su olgeš gihtii čuoikka - dan sadjái go gonagasa čuoikka. Sii luoitádedje su ovdii ja bilkidedje su ja dadje: “Guhkes eallit juvddálaččaid gonagas!” Sii njuikejedje su ala ja válde sus čuoikka ja čuohpadedje su oaivvi. Maŋnel go sii ledje nu balddihahtti ja garrasit givssidan su, de sii dolvo su eret russiinávlejuvvot. (Matteusa 27:27-31).

Leat ollu nu gohčoduvvon risttalaččat geat rohkadallet, oassálastet bassi searvevuođa sakramentii, lávlot Ipmila lávlagiid ja liikká, iežaset suttulaš daguid bokte, bissovaččat russiinávlejit Ipmila Bártni fas. (Hebreaalaččaide 6:6). “Eai buohkat geat gohčodit mu Hearrá, Hearrá, beasa almmi riikii, muhto dušše sii geat dahket dan maid mu almmi Áhčči dáhttu.” (Matteusa 7:21-27).

Dán govas mii gávdnat maid Judasii gullelaš ruhtaseahka. Son beahtái Hearrá Jesusa ja vuovddii su golbmalogi silbaruđa ovddas, danin go ruhtaráhkisvuohta lei váldán su váimmu ja dat lei dušše dat maid son sáhtii jurddašit. Čuovgga, čeabetbáhpiriid jna., geavahedje soalddáhat geat válde Jesusa fánġan ija. Terniid, mat nu dávjá geavahuvvojedje speallan dihte, geavahedje soalddáhat go spelle su biktasiid ovddas. “Sis lea speallu mu biktasiid ovddas ja juogadit daid gaskaneaset.” (Sálmmat 22:18). Sii válde visot Jesusis, muhto su sii hilgo, ja dadje “Mii eat hálit ahte dát olmmái galgá leat min gonagassan.”

Olbmot oppalaččat háliidit oažžut buot buressivdnádusaid Ipmilis, buot muohttaga ja buot beaivváža, muhto eai hálit geatnegahttit iežaset

bálvalit Ipmila iežaset Hearrán ja Meaštirin. Mánnggaide lea Ipmil dušše doarvái buorre veahkehit váttisvuodaid ja jávohisvuoda áiggiid.

“Soalddáhat čuohpadedje su beallái ja dakkaviđe gahčai varra ja čáhci.” (Joh 19:33-37). Ovdal go čuoikka čuorvvui, de dajai Biehtár golmma geardde ahte ii dovdda Jesusa, muhto maŋŋil son jorggihii ja čierui garrasit. (Matteusa 26:69-75). Almmut go rahpasit ahte leat addán iežat váimmu Jesus Kristusii, dainna maid dadjat ja barggat? Vai leatgo don baldán dieđihit earáide? Jesus dajai: “Jos muhtun almmolaččat cealká ahte son gullá munnje, de mun dajan dan su ovddas mu almmi Áhči ovddas. Muhto jos muhtun hilgu mu almmolaččat, de mun hilgon su almmi Áhči muođuid ovddas.” (Matteusa 10:32-33).

Jesus dajai maid: “Dat guhte ii váldde iežas ruossa ja čuovo mu lávkkiid, ii leat dohkálaš Leahkit mu máhttájeaddjin.” (Matteusa 10:38). Ávdugasat sii geat gávdnet suodjalusa váris, Jesus Kristus!

5. Ipmila TEMPEL.

Dát govva čájeha suttu buhtes ja buhtis váimmu gii lea beastán Ipmila rikkis árpmu ja árpmu bokte. Dat lea šaddan Ipmila duohta tempelin, Ipmila, Áhči, Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa ruovttubáikin. Dat lea Hearrá

Jesus Kristusa lohpadusa mielde: “Son guhte ráhkista mu, čuovvu mu oahpahusa. Mu Áhčči ráhkista su, ja mun ja mu Áhčči boahit su lusa ja orrut su luhtte.” (Joh 14:23). Ipmil gudnejahttá, buressivdnida ja lokte olbmo Jesus Kristusa bokte. (Luk 1:52).

Váibmu lea dál šaddan duohta Ipmila tempelin. Suttu lea vuolggahuvvon eret. Iešgudetlágan ealliid sadjái maid Sáhtán, čuoččuhusaid áhčči, stivre, mii oaidnit Bassi Vuoiŋŋa, Duohtavuoda Vuoiŋŋa, eallimin váimmus. Dan sadjái go leat suttu šaddanbáiki, de lea váibmu šaddan ilus, šaddolaš muorran dahje gárdin, mii buktá Vuoiŋŋa šattuid. Dat leat nugo ráhkisvuohta, illu, ráfi, vuollegašvuohta, gierdavašvuohta, buorrevuohta, buorrevuohta, oskkáldasvuohta ja iešstivrejupmi ja earát mat leat dohkálaččat ja miellagiddevaš Ipmilii ja olbmuide. (Galatialaččaide 5:22-23). Son lea dál šaddan duohta viidnemuora šaddošláján - min Herra Jesus Kristus. Dán šaddobuvttadeami čiegusvuohta lea ahte son bissu ovtas Kristusiin, ja Kristus ja su sánit bissot sus. (Joh 15:1-10). Go son lea devdojuvvon ja gásttašuvvon Bassi Vuoiŋŋain, de sus lea fápmu vuoitit olbmo luonddu ja dan háluid, ja bidjat dan jápmimii. (Galatalaččaide 5:24). Bassi Vuoiŋŋa stivre su eallima, ja son ii ollašuite olbmo luonddu háluid.

(Galatialaččaide 5:16). Son ii šat eale dan mielde maid oaidná, gullá ja dovdá, muhto oskku bokte - dasgo “mii vuoitit máilmmi min oskku bokte.” (1. Joh. 5:4). Son eallá sihkarvuodain ja doaivvuin ja lea nannejuvvon vuordámušain ahte min Hearrá Jesus Kristus bohtá lahka. Son eallá vásiheamen Ipmila ráhkisvuoda, mii bissu agálaččat.

“Lihkolaččat sii geat sis lea buhtis váibmu; sii oidnet Ipmila!” (Matteusa 5:8). Gonagas David dieđihii ahte stuorámuš soahti dáhpáhuvai su iežas váimmus, vaikko son lei rikkis ja vuoittáhallan vašálaččaid vuostá. Son dovdai iežas čiekŋalis vuoŋŋalaš dárbbu, ja rohkadalai: “Ipmil, daga munnje buhtes váimmu, ja bidjat munnje ođđa ja oskkáldas vuoŋŋa.” (Sálmmat 51:10). Ii oktage nagot buhtistit iežas váimmu, dahje ráhkadit buhtis váimmu, jus ii duodaid jorggiheami bokte son bohtá Ipmila lusa nugo David dagai, ja bivdá Ipmila ráhkadit buhtes váimmu sus. Ipmil háliida dahkat ođđa ášši du eallimis. Go divvut iežat buorivuoda rievdaduvvon biktasiid boastut lohpadusaiguin ja sihkarvuodaiguin, de ii daga du váimmu Ipmila árvvolaš orrunbáikin. Son lea dušše menddo gergosat veahkehit du, danin go son lea lohpidan: “Mun čuohppan du ala buhtis čázi ja buhtistan du buot du eahpeipmiliin ja buot earáin mii

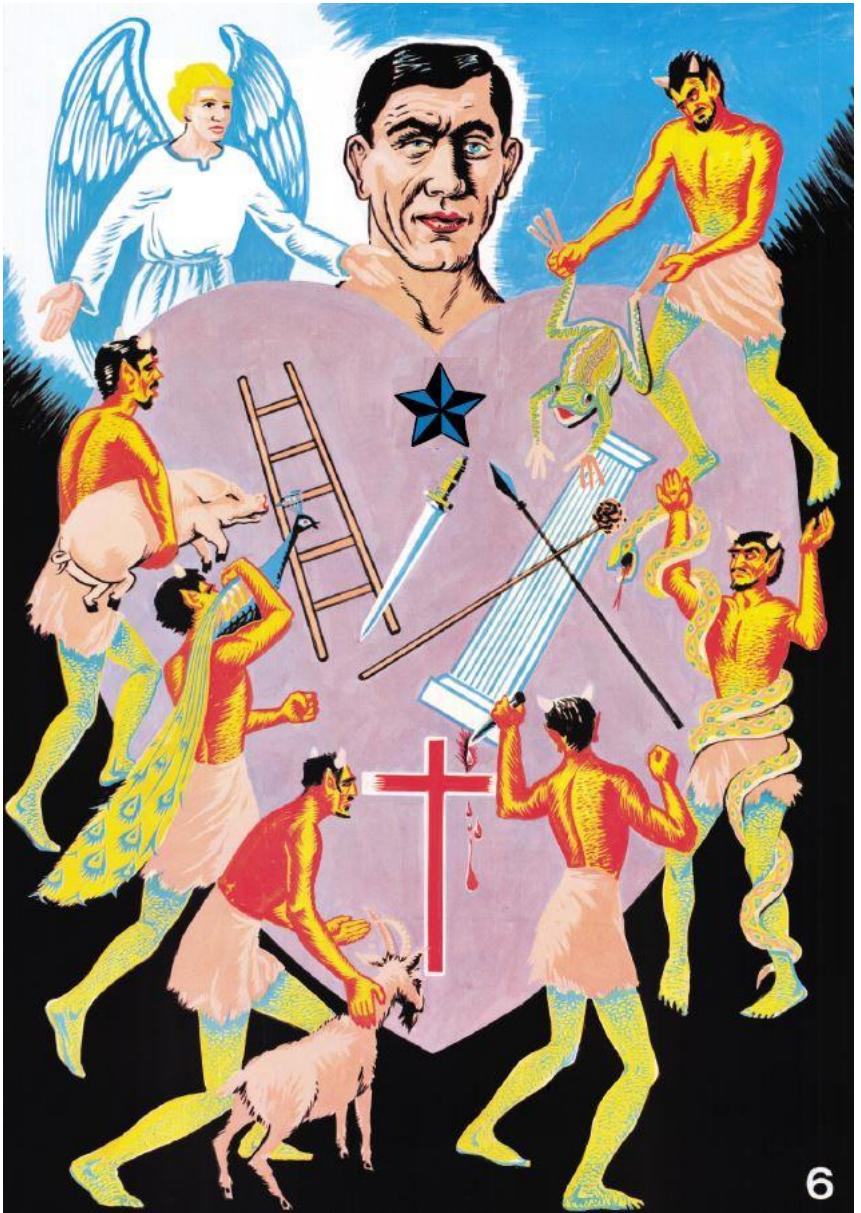
lea du buhtismeahttumin. Mun attán didjiide ođđa váimmu ja ođđa miela. Mun válddán eret du gievrras geađgeváimmu ja attán dutnje gullevaž váimmu. Mun attán din sisa iežan vuoiŋŋa ja fuolahan ahte dii čuovvubehtet mu lágaid ja doallabehtet buot báhkкомиid maid lean addán didjiide.” (Hesekiel 36:25-27). Dát lea Ođđa testameantta boasta maid Ipmil lea addán midjiide iežas Bártni, Jesus Kristusa, bokte.

Dán govas mii maid fuomášit ahte engel fas čuožžila. Engelat leat nammaduvvon “várjalit sin geat gudnejahttet Hearrá ja gádjut sin vára vuolde.” (Sálmmat 34:7; 91:11; Daniel 6:22; Matteusa 2:13; 13:39; 18:10; Apoastaliid barggut 5:19; 12:7-10).

Dán govas oidno maddái bahás, čuožžumin váimmu lahka, dego geahččalivččii vejolašvuoda fas beassat sisa iežas ovddeš ruoktot. Dan dihte mii váruhuvvot “leat várrugasat, leat várrugasat! Din vašálaš, Beargalat, johtá dego čuorvu ledjon, ohcamin gean beassá borrat.” (1. Biehtár 5:8). Hui dájvá son lea čijahuvvon čuovgga engelin, geahččaleamen fuolakeahtta Ipmila mánáid dán máilmmi háluiguin, geahččaleamen iežas čeahpesvuodain beahhtit maddái Ipmila válljejuvvon álbmoga. Jus mii goittotge

vuostálastit bahásvuoda, de son báhtarii min luhtte.
(Jakoba 4:7).

6. GEAHČČALAHUVVON JA JUOHKÁN VÁIMMU.

Dát lea šállošahtti govva olbmos gii lea čuožžilan maŋosguvlui, maŋosguvlui čuožžilan. Nubbi čalbmi lea álgán giddejuvvot, mii čájeha ahte son lea álgán galbmat ja čuožžilit iežas risttalaš eallimis, seammás

go nubbi čalbmi lea šállošahtti láchkai geahččamin birra, ráhkisvuođain máilbmái. Čuovga siskkáldasat lea šaddan divrrasin, ja govat su váimmus, mat čájehit su gearggusvuođa gillát Kristusiin, leat gahččan ja eai leat šat njuolga. Son lea birastahttojuvvon geahččalemiiguin maida son sakka vuollána dan sadjái go vuostálastit daid. Dan sadjái go guldalit lpmila jiena, de son dál álgá guldalit bahásvuođa čeahpes evttohusaid ja boastut lohpadusaid. Vaikko son soaitá ain leat girkolaš, ja čiegada iežas háluid máilmmi áššiide muhtunlágan oskku vuolde, de lea ráhkisvuohta lpmilii šaddan galbman su váimmus. Son lea šaddan mearrideames, čuožžumin guovtti geainnu gaskkas. Son álgá speallat máilmmi áššiiguin, ja dušše čájeha ahte ráhkista lpmila. Su váimmu násti, oamedovdu, šaddá divrrasin. Ruossa ii šat dolvojuvvo čalmmiiguin, muhto šaddá eahpeluohttámušlaš, lossa noađđin. Su osku álgá rievdat, son heaitá gulahallamis lpmiliin rohkosis, šaddá fuolakeahtta ja fuolakeahtta iežas váimmu dili ektui ja álkit bidjá saji dan bahásvuhtii gii vuordá su váimmu olggobealde. Son illuda eambbo suddalaš olbmuid searvvis go lpmila duohta mánáid searvvis.

Pavvá, mii ovddasta boastutvuođa, álgá fas ohcat vuogi sisa. Son soaitá leat vajálduhtán ahte son

beasai beasit duššefal árpmu bokte, ja šaddá čeahpes risttalažžan. Hállu juhkat alkohola čuorvu uvssas ja háliida boahit sisa. Soaitá leat erenoamáš dilálašvuodas. Soaitá leat suttulaš ustibiid searvvis, gos son lea balddihahti go jurddašuvvo earáláganin, váilevaš olmmožin dahje servodatlaš, ahte bahás mitala sutnje ahte dát okta dilálašvuohta ii vahágahte su vuoiŋjalaš eallima. Eahpevuoiŋjalaš jurdagat ja dáhtut dovdet iežaset. Soaitá son álgá liikot buhtismeahtun čappa sániide. Son geahččá fas ja fas mielas eahpeárvosaš govaid, ja návddaša boastut searvvis. Son vázzá dánsunhállaide, bahás máilmmi guoimmuheapmái, váldá vuhtii suttulaš evttohusaid bahás mii mitala sutnje ahte dát lea olbmo luondu ja ahte okta suttu ii leat duodaid boastut.

Duodaid, mii eat sáhte eastadit jus bahás ja bahás jurdagiid meahccefuođđut girdet min oaivvi badjel, muhto mii leat sivalaš jus mii dohkkehit ahte dat stivrejit min ja ráhkadit iežaset njuovvanbáikkiid min váimmuide, ja šaddadit sin bahás daguid. Jus mii addit bahás min unna gieđa, de son sihkkarit váldá olles gieđa, ja čuohcá sielu ja vuoiŋŋa agálaš helvetii. Danne lea lpmila duodalaš váruhus midjiide ahte mii galgat garvit nuorravuoda lihkadusaid ja eat galgga

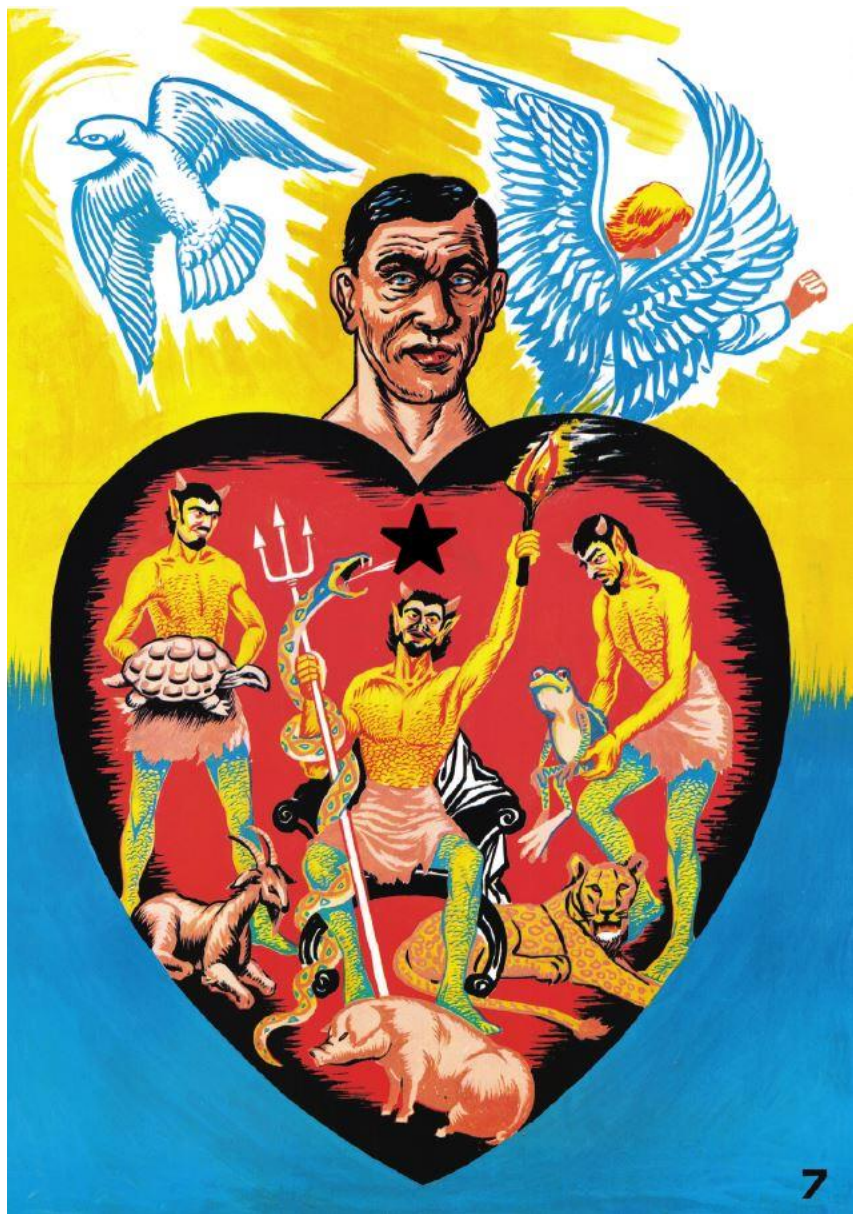
speallat suttuin, beroškeahttä das mo dat sáhttä boahtit. Vuolgge Jesusa lusa, suodjaleaddji ja bealušteaddji.

Olmái gii oidno dán govas čuohppamin váimmu dolkkiin, hállá sin birra geat čájehit ja vuostálastet risttalašvuoda. Sin boastut gielaiguin ja čáppa giedaiguin sii čuohppet ja roasmmehuvvet risttalaččaid váimmuid - fallehemiid maid juhkkovuvvon váibmu ii sáhte birget. Son álgá ballat olbmuid eambbo go lpmila ja dan dihte go ballá das maid olmmoš dadjá ja dahká, de son šaddá olbmuid šlávvan, ja vuolgá eret lpmilis. Vihaheapmi ja heajos miella čájehuvvojit váttisvuodaid ja balddihahtti áiggiid, ja bággehallet sisa. Dat bahás gierdavašvuoda snáhpi, mii bohtá ovdan go earát leat lihkostuvvan ja buresbirgejeaddjit, gahččá sisa váruhusa haga. Jus dasa addojuvvo bealli vejolašvuolta, de dat rahpá uvssa vihaheapmái ja boastutvuhtii.

Lea nu álki ahte ruđalaš ráhkisvuolta gahččá min váimmuide jus mii eat čuovo min Hearrá Jesusa váruhusaid go son dadjá: “Lehket várrugasat ja rohkadallet vai ehpet gahččat geahččaleapmái.” (Matteusa 26:41). “Son gii jáhkká iežas čuožžut

čielgasit, de galggašii leat várrugas ahte ii gahčča.”
(1. Korintalaččaide 10:12). Mii fertet atnit buot dan
soahteveaga maid lpmil addá midjiide, vai mii nagodit
vuostálastit bahás bearráigeahču. (Efesalaččaide
6:11-18).

7. ČUOŽŽALDAN VÁIMMU, DAHJE RUOVTTU VÁIMMU.

7

Dát govva čájeha olbmo maŋosguvlui čuožžilan váimmu dili, gii maŋnel go lei oktii lpmila čuovggas ja lei máššan almmi skeaŋka ja ožžon iežas oasi Bassi

Vuoigŋas, de lea hilgon oskkus. (Hebrealaččaide 6:4). Dat čájeha maiddá olbmoo dili gii ii leat goassege jorggihan dahje addán eallima lpmilii, vaikko evangeliuma duohtavuohhta, mii gohčoduvvo “Buorre ođas”, lea fállujuvvoŋ ja almmuhuvvoŋ sutnje. Olmmoš gii lea čeahppi go lpmil hállá suinna, šaddá vearrábun ja vearrábun vaikko son lea ávkkálaš áŋgiruššan rievdadit iežas.

Jesus ieš čilgii maŋosguvlui čuožžilan olbmuid dili go dajai: “Go bahá vuoigŋa manná olmos eret, de dat mátkkošta miehtá kuivvas eatnama ohcamin saji gos vuoigŋastit. Jus ii gávna ovttaga, de dadjá iežas birra: ‘Mun máhccan ruoktot.’ Nu ahte dat manná ruovttoluotta ja gávna viesu buhtis ja čábbát. De dat manná olggoŋ ja buktá čieža eará vuoigŋa mat leat velá heajut go son, ja dat bohtet ja orrot dohko. Nu ahte go buot lea nohkan, de lea dat olmmoš heajut dilis go álggus.” (Luk 11:24-26). “Dat mii dáhpáhuvai sidjiide čájeha ahte sátnevádjaset leat duohta; ‘Bivdi máhccá ruovttoluotta dasa maid lea njuiken’ ja ‘Sávzza mii lea bassaduvvoŋ máhccá ruoktot muohttagis.’ (2. Biehtar 2:22).

Dát čálloŋat čilgejit čielgasit makkár dilli lea maŋosguvlui dahje jorgaleaddji suttuid váimmus.

Suttu buot iežas beahtahallamis lea fas bohtán bissut ja stivret váimmu. Vaikko su čalbmi čájeha, muhtun láhkai, su váimmu dili. Bassi Vuoigŋa, dat čáppa duovvi, bággejuvvo eret váimmus, go suddu ja Bassi Vuoigŋa eaba sáhte eallit ovttas. Ii leat vejolaš ahte váibmu lea lpmila tempel ja seammás Sáhtána čiegusbáiki. Engel, lpmila sátni, ferte vuolgit šállošahtti láhkai. Son ain geahččá maŋos, ja sávvá ahte son ain sáhttá šállošit dego jávkan bárdni, gii “sávai ahte son beasašii deavdit iežas dainna bohccobiergguin maid sávzzat borre, muhto ii oktage addán sutnje maidege borrat. Loahpas son fuomášii ja dajai: “Mun čuožžilan ja manan áhččán lusa ja cealkkán: Áhčči, mun lean suddudan lpmila ja du vuostá. Mun in šat dohkálaš gohčoduvvot du bárdnin.’ (Luk 15:16-20). Áhčči, go oinnii iežas morrašis bártni, de son attii sutnje ándagassii ja válddii su vuostá iluin.

Váibmu dán govas ii čájjet duohta jorggiheami, ii lpmila guvlui jorggiheami, ii ándagassii ohcama Jesusa julggiid alde. Su oamedovdu lea dego livččii buollán liegga ruovddiin ja hilgojuvvon. Sus leat čuovggat muhto ii sáhte gullat Jesusa ávžžuheaddji jiena. Sus leat čalmmit muhto ii oainne helvehta vuollegaš čuollama mii lea rabas viidát su julggiid alde. Son ii šat dovdda iežas balddihahttin go joatká

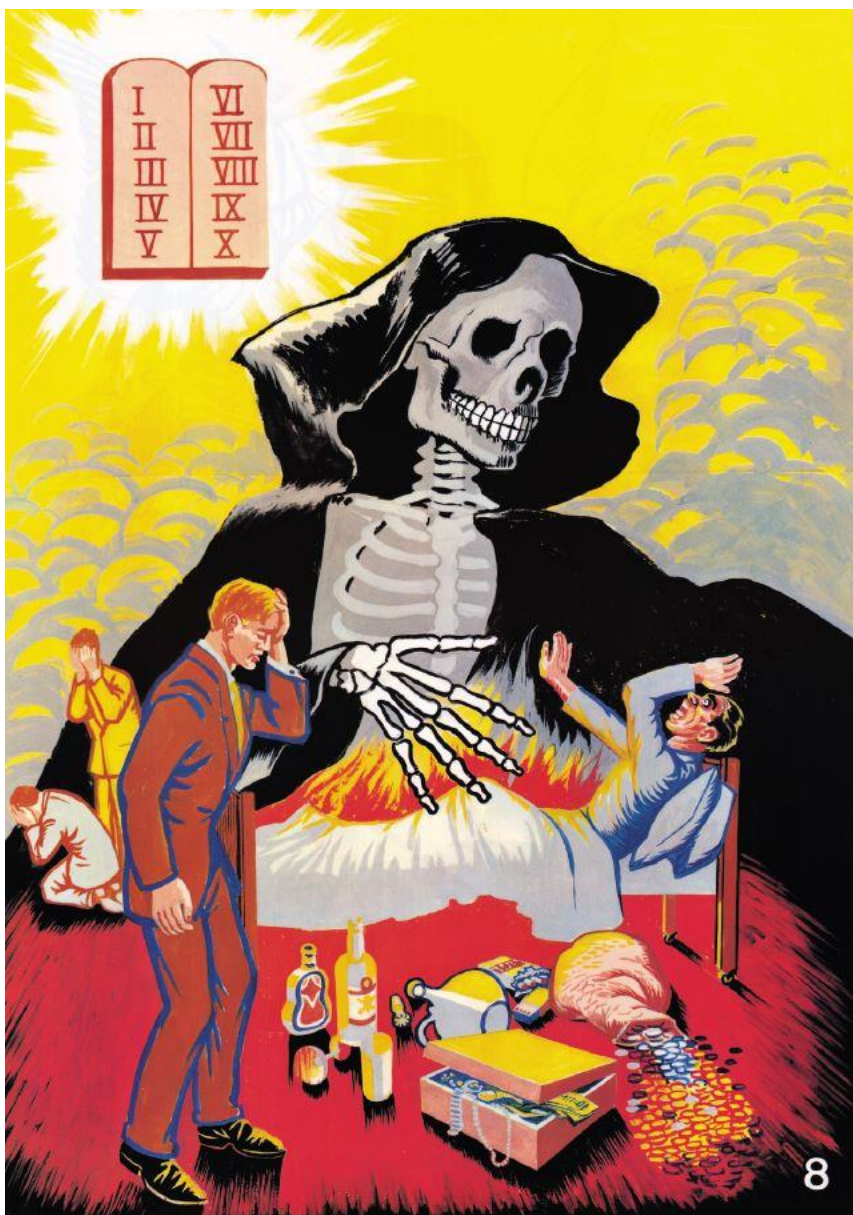
iežas suttuid. Sáhtán lea bohtán ráđđet su váimmus ja son čohkká gonagassan su truvnnus. Lea vejolaš ahte son ain sáhttá rámidit iežas olgguldas árvvolaš ja gudnejahtti, ahte sus lea oskkolaš čalbmi, dego čáhppes hávdi “mii olggobealde čájeha fiinna muhto siskkobealde lea gokčojuvvon bealit ja gahččan rumašat.” (Matteusa 23:27).

Vuoŋŋaid áhčči lea Duohtavuođa Vuoŋŋa sajis. Juohke ealli, juohke suttu manná ovttas erenoamáš demoniin ja bahás vuoŋŋain ja váldá su váimmu. Vaikko son háliidivččii beassat eret dáin bahás givssideaddjiin, de sii dollet su giddejuvvon. “Dat guhte rihkku Mosesa lága, dubmejuvvo jápmimii almmá árpmuhisvuođa haga, ja dubmejuvvo sivalažžan guovtti dahje eanet duođašteaddji duođaštusaid vuodul. Mii dalle lea dan olbmos gii hilgut Ipmila Bártni? Son gii atná Ipmila lihtu vara mii buhtistii su suttuin, hálbbes áššin? Son gii hilgut árpmu Vuoŋŋa? Jurddaš dušše man vearrát ránggáštus son ánssáša!” (Hebrealáččaide 10:28-29; 2. Biehtára 2:1-14).

Jus dát govva heive du váimmu dillái, ráhkis ustit, de čuorvut Ipmilii jođánit, du váimmu čiekŋalisvuodas. “Son sáhttá dál ja álo beastit sin geat bohtet Ipmila

lusa su bokte”. (Hebrealáččaide 7:25). Son lea maddái čeahppi ja háliida ándagassii addit buot suttuid, jos don boadát duohta jorgalusain. Son sáhtá bissehit bahásvuođa ja buot su bahá vuoinjaid, ja ádjit daid eret du váimmus, jus don dušše leat mielas dohkkehit su dan dahkat. Boađe dego speadjalasti gii bodii Jesusa lusa ja dajai: ‘Jus don háliidat, de sáhtát buhtistit mu.’ Jesus šattai árpmuhisvuodain, ja njuikii gieđa ja guoskkahii su. – Mun gal háliidan, vástidii son. ‘Leage buhtis!’ (Mrk 1:40-41). Muhto jus don ain leat gierdavaš, ja ráhkistit seavdnjadaga eambbo go čuovgga, de ii leat doaivva, ii veahkki, danin go don válljet jápmima eallima sadjái – “suttu máksá iežas bálkká - jápmin.” (Rom 6:23).

8. SUDDÁLAŠ DUOPMU.

Dáppe mii gávdnat dan garra suttu gii lea manjidan mearrádusa čuovvut Kristusa. Son lea lahka jápmima; su rumaš sáhtá leat gokčojuvvon váivviin ja su sielu gokčojuvvon jápminballuin. Jápmin (skeletta) lea

bohtán vuorddekeahtes ja sávakeahtes áigái. Suttu vealaheapmi lea jávkan, ja suttu hirbmat stuorra ja hirbmat stuorra goluid dál ferte vuostálastit. Helvetti gillámušat leat šaddamin sutnje duohtavuodas. Vaikko son dál háliida rohkadallat, de son vásiha ahte ii sáhte gulahallat Ipmiliin gean ráhkisvuodá son lea nu guhká hilgon. Su skihpárat ballet čuožžut su luhtte, ja sin duššás loaktima sánit eai sáhte dál veahkehit su. Su riggodat ii sáhte guhkidit su eallima, ii ge gádjut su sielu, ii ge geahpedit su sielu gillámuša. Son vásiha ahte ii leat vejolaš konsentreret Ipmilii go bahá ii atte sutnje vejolašvuodá dan dahkat.

Buot maid son ovdal ráhkistii ja dan ovddas eallá, orru čájehan su. Vaikko su eahpeluohttámušlaš, jáhkkimis beastánmeahtun ministtar, báhppa dahje girkohearrá ii sáhte dál veahkehit su, go son lea hilgon Ipmila ráhkisvuodá ja bohtán su duomu vuollái. Son álgá fuomášit ahte “lea hirbmat ášši gahččat ealli Ipmila gihtii!” (Hebrealaččaide 10:31). Son lei sávvan addit eallima Ipmilii go dat heive sutnje, dahje jápminbeavddis, muhto dál son vásiha ahte lea menddo manjit. Duháhiid mielde olbmot jápmet fáhkka, almmá ahte sis lea vejolašvuodhta jorggihit Ipmilii jápminbeavddis. Danne lea deatalaš jorggihit Ipmilii dan botta go son lea lahka. Dan sadjái go gullat

Ipmila movttiidahtti ja beastán sániid, de dát jápmimin
suttulaš gii hilggui Ipmila ándagassii addima ja
ráhkisvuoda iežas eallináiggis dál ferte gullat iežas
Duopmára jiena. Lea Beastit gean son hilggui gii
dadjá: “Vuolgge mu luhtte, dii geat lehpet Ipmila
nealgudeami vuolde! Mannet dan agálaš dollii mii lea
ráhkaduvvon beargalačča ja su engeliid várás!”
(Matteusa 25:41). “Juohkehaš ferte jápmit oktii, ja dan
maŋŋá Ipmil dubme su.” (Hebrealáččaide 9:27).

rádjái, ja lea vuoitán Jesus Kristusa bokte. Son ii leat dušše searvan risttalaš gilvui, muhto son joatká dan, gilvala áŋgirit, “doallá čalmmiid Jesusii, geas min osku lea gitta álggu rájes gitta lohppii.” (Hebrealáččaide 12:1-2).

Sáhtán buot iežas bahá vuoiŋŋaiguin birastahttá oskkolaš váimmu, ja geahččala lihkostuvvatkeahttá jodihit Ipmila máná boastut. Boastut, ruđaid ráhkisvuohta, eahpemorálalašvuohta ja earát, leat maid ovddastuvvon. Leoparda sajis mii dál oaidnit ásena, dasgo dávjá suttu bohtá midjiide eará láhkai, ja čihkkojuvvo eará hámis dahje namain. Muhto várrugas risttalaš diehtá ahte lea suddu vaikko dat bohtá oskku hámis, dahje čuovgga engelin, daningo Ipmila sátni ja Bassi Vuoigŋa jodíha su duohtavuhtii. Okta olmmái, geas lea ovttá giedas viidneglása, dánsu risttalačča birra ja geahččala geahččalit su máilmmi boastut miellagiddevašvuođain. Dat ii goittotge váikkuhan dan oskkilduvvon risttalaččaide, go son lea jápmán Kristusiin go guoská suttuide ja máilmmi dáhtuide. Nubbi olmmái govas lea čuohppan risttalačča dolkkiin. Hárvenašvuođat, sárdnideapmi, givssideapmi ja uhkádusat oskkolaš olbmuid bokte - ja hui dávjá nu gohčoduvvon oskkolaččaid bokte - leat álo čuohcan duohta oskkolaččaid váimmui. Muhto

son ii guldal maid olbmot dadjet ja berošta dušše das maid lpmil dadjá. Son muitá Jesusa sániid. “Ávdugasat lehpēt go olbmot bilkidit din ja doarrádallet din ja dadjet buotlágan baháid din vuostá danne go dii lehpēt mu manjisboahttit. Lehket ilolaččat ja illudehket, dasgo didjiide lea várrejuvvon stuorra bálkkašupmi almmis.” (Matteusa 5:11-12).

Min suddalaš luondu ja bahávuohta geahččalit álo iežaset buoremusat sirret risttalačča lpmila ráhkisvuodas. Muhto stuora illuin ja luohttámušain son duodaid sáhtta dadjat: “Gii dalle sáhtta sirret min Kristusa ráhkisvuodas? Sáhtta go váttisvuohta dahkat dan, dahje váttisvuohta dahje doarrádallan dahje nealgi dahje geafivuohta dahje váralašvuohta dahje jápmin?” (Rom 8:35). “Ii, buot dáin áššiin mii oažžut ollislaš vuoittu su bokte gii ráhkistii min!” (Rom 8:37). Go lea bidjan buot lpmila soahteveaga, de son nagoda vuostálastit bahásvuoda fallehemiid, go bahás beaivi boahtá, ja manjel go lea sohtan loahpa rádjái. Son ain bissu iežas sajis Jesus Kristusa bokte, guhte vuittii buotlágan geahččalemiid ja geahččalemiid. Su bokte mii galgat vuoittit vuoittu ja oažžut hearvás kruvnnu mii ii goassege vajálduhte iežas hearvásvuoda. (Efesalaččaide 6:10-18; 1. Biehtára 5:4).

Su oamedovddu čuovga lea čielggas ja čáppa. Su váibmu lea dievva oskkus ja dievva Bassi Vuoiŋnain. Engel, go lea Ipmila sátni, muittuha su daid rikkis buressivdnádusaid birra mat addojuvvojit sidjiide geat vuoittáhallet ja bissot loahpa rádjái. “Sidjiide geat vuoittáhallet, mun attán vuoigatvuođa borrat dan eallima šattu mii šaddá Ipmila gárddis.” “Sii geat vuoittáhallet, eai roasmmohuva nuppi jápmima geažil.” “Sidjiide geat vuoittáhallet, mun attán muhtun oasi čihkkojuvvon mannas. Mun attán maiddái juohkehažžii sis vilges geađggi masa lea čállojuvvon ođđa namma.” “Sidjiide geat vuoittáhallet, ja geat joatkit loahpa rádjái dan maid mun háliidan, mun attán seamma fámu maid mun ožžon Áhčis.” “Dat geat vuoittáhallet, gárvoduvvojit vilges biktasiiguin, inge mun in váldde eret sin namaid ealliid girjjis. Áhči ja su engeliid ovddas mun cealkkán almmolaččat ahte sii gullet munnje.” “Son guhte vuoitá, mun bidjan mu Ipmila tempelii čuoldin, ii ge son goassege vuolgge eret das.” “Sidjiide geat vuoittáhallet, mun attán vuoigatvuođa čohkkát mu luhtte mu truvnnus, nugo mun lean vuotán ja dál čohkkán mu Áhči luhtte su truvnnus.” (Čilgehus 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

RABAS RUĐA ČÁJÁHUS čájeha ahte ii dušše su váibmu, muhto maiddái su ruhta lea vihahuvvon Ipmilii. Dan sadjái go duššadit ruđaid, de son lea veahkehan báhtareddjiid, addán iežas logádasiid (logát oasi iežas sisaboadus) ja oaffariid dahje vaikko buot maid sus lea, Ipmilii, ja geavaha visot Ipmila hearvásvuhtii.

LÁIBBI JA GUOLLI čujuhit dasa ahte son eallá buhtes ja iešstivrejeaddji eallima. Son ii billis iežas eallima garra juhkamušain dahje buhtismeahttun biepmuin. (Apostlaid barggut 15:20). Son ii billis iežas ruđaid, ii ge son billis iežas rupmaša (mii lea Ipmila tempel), go njuike dahje duhpát makkárga hámis, ii ge son geavat narkotihkaid dahje vahágahtti dálkasiid. Son borrá dearvvašlaš, buhtis ja gierdavaš biepmu. Su iežas váibmu lea šaddan rohkosviessun. Son searvá maiddái ipmilbálvalusaide jeavddalaččat ja gudnejahttit, buotlágan dálkkiin ja buot dilálašvuodain. Son ráhkista rohkosa, ležžet dal girkus dahje bearrašiinnis, dahje iežas latnjii, go son diehtá ahte risttalaš ii sáhte ovdánit jus ii gulahala Ipmiliin rohkosiin.

RABAS GIRJI čujuha dasa ahte Biibbal lea sutnje rabas girji, ja son lohká ja dutká dan beaivválaččat, gávdná das viissisvuođa ja fámu, eallima ja čuovgga ja lohkameahttun riggodagaid. Dat lea šaddan su lámppán ja miehkin mainna son vuottáhallá bahásvuođa. Dat lea beaivválaš vuoiŋŋalaš biebmu su sielu várás, čáhci mii bidjá loahpa su čáhcai, badji mas son buhtistit iežas, ja speajal mas son oaidná iežas.

Son ráhkista guoddit iežas ruossa, dasgo son diehtá ahte ruossa haga ii leat bálkkašupmi. Go son diehtá ahte son lea bajásčuožžilan Kristusiin vai beassá eallit ođđa eallima, de son bidjá váimmu daid áššiide mat leat almmis, ja bidjá jurdagiid doppe áššiide, ii ge dáppe eatnama alde. (Kolossalaččaide 3:1-2). Son lea gearggus deaivvadit lpmiliin, ja lea dego muorra mii šaddá joga alde; mii buktá šattuid rivttes áigái. (Sálmmat 1:3). Son lea dego duođalaš viidnemuorra, mii addá olu šattuid. Son ii dovdda jápmima balu, dasgo lpmila ollislaš ráhkisvuohta man son lea ožžon Bassi Vuoiŋŋa bokte, lea deavdán su váimmu.

10. HEARVÁŠ RUOVTTU.

Jesus celkkii: “Mun lean bajásčuožžileapmi ja eallin. Dat guhte osku munnje, eallá vaikko jápmáge; ja dat guhte eallá ja osku munnje, ii jáme goassege.” (Joh 11:25-26). “Son guhte gullá mu sániid ja osku sutnje

guhte lea vuolggahan mu, oažžu agálaš eallima. Son ii dubmejuvvo, muhto son lea juo mannan jápmimis eallimii.” (Joh 5:24). Jápmiin ii leat risttalaččaide balu iige ránggáštus. “Jápmiin lea jávkan; vuoitu lea ollašuvvan! Jápmiin, gos lea du vuoitu? Jápmiin, gos lea du fápmu vahágahttit? Giitu lehkos Ipmilii guhte addá midjiide vuoitu Hearrámet Jesus Kristusa bokte!” (1. Korintalaččaide 15:54-57)

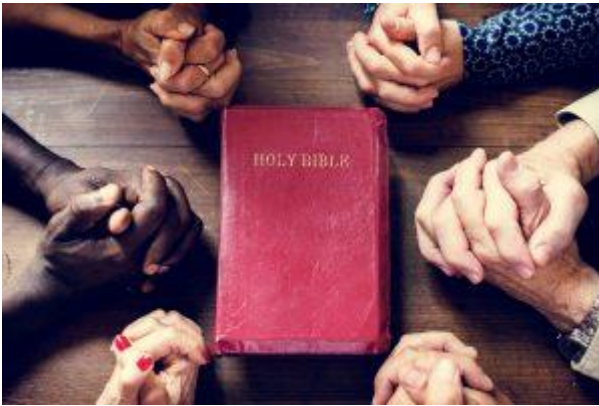
Olmmoš gii lea eallán ja vázzán Ipmiliin ii bala jápmimis. Go boahdá áigi sutnje jápmit, de son vuolgá illudit, nugo apoastala Bávlos dadjá: “Mun háliidan hui garrasit guođđit dán eallima ja Leahkit Kristusa luhtte, mii lea olu buoret ášši.” (Filippilaččaide 1:23)

Risttalaš olmmoš háliida oaidnit Jesusa čalmmiid, gii jámii su ovddas ja máksá sudduid ovddas ruossa alde. Bassi Vuoigŋa maiddái muittuha su Jesusa sániin: “Ale fuolat ja baldán. Oskot Ipmilii ja oskot maiddái munnje. Mu Áhči viesus leat máŋga lanja... Mun boadán ruovttoluotta ja válddán din iežan lusa, nu ahte dii lehpēt doppe gos mun lean.” (Joh 14:1-4). “Dat maid ii oktage goassege oaidnán dahje gullan, maid ii oktage goassege jáhkkán sáhttit dáhpáhuvvat, lea juste dat maid Ipmil lea ráhkadan sidjiide geat ráhkistit su.” (1. Korintalaččaide 2:9). Ii leat giella

eatnama alde man bokte sáhtá čilget dahje govvidit dan almmálaš gávpoğa hearvásvuoda mii lea ráhkaduvvon sidjiide geat vánddardit min Hearrá Jesusa Kristusa čuovggaid mielde dáppe eatnama alde.

Ballu skeletta (jápmin) sadjái oidno dán manjimuš govas lpmila engel dahje sáttalmmoš. Son vuordá fievrridit buhtes vuoigņa ruovttoluotta lpmilii. Siellu ja vuoigņa beassá eret jápminruovttu giddagasas, ja loktanit almmi rabas uvssaid bokte Jesusa lusa gii ráhkista su ja gii jámii su ovddas ruossa alde. Illudahtti vuostáiváldin vuordá su lpmila ovddas gos su Hearrá ja Meašttir dearvvaha su dáinna rámi sániiguin, “Bures dahkkon, don buorre ja oskkáldas bálvaleaddji! Boađe sisa ja juohkit mu lihkku!” (Matteusa 25:21). Sáhtán ii šat váldde su badjel, go “Báhtareaddji jámii ja engelat dolvo su čohkkát Abrahamá luhtte feasttas almmis.” (Luk 16:22). “De mun gullen jiena almmis mii celkkii: ‘Čále dán: Lihkolaččat sii geat dán rájes jápmet Hearrá bálvalusas!’ ‘Juo, duodaid!’ vástida Vuoigņa. - Sii ožžot vuoigņasteami iežaset garra barggus, daningo sin bálvalusa bohtosat mannet sin mielde. (Čilgehus 14:13).

VIIMMAT VÁRUHUS.

Ráhkis lohkki, Ipmil veahkehvččii du addit du váimmu sutnje gii ráhkista du, go son dál sárdnu duinna ja dadjá: “johket ruovttoluotta mu lusa olles váimmuin.” (5. Movsses 30:2). Atte Jesusii du váiban, baldán, váivves váimmu, ja son addá dutnje odđa váimmu ja odđa miela. Ale beahtá iežat beahttalaš váimmuin dahje čuovvut dan háluid, daningo “olbmo váimmus bohtet bahá jurdagat mat dagahit ahte son dahká eahpemorálalaš daguid...” (Mrk 7:21). Heahttit sudduid ja doala dan mii lea riehta, “go suddu máksá iežas bálkká - jápmin; muhto Ipmila friddja skeaŋka lea agálaš eallin min Hearrá Kristus Jesusa oktavuodas.” (Rom 6:23)

Ja don gii leat addán iežat eallima Ipmilii, “doala nannosit daid duohta sániid maid mun oahpahin

didjiide, ovdamearkan dutnje čuovvut, ja bissut dan oskkus ja ráhkisvuodas mii mis lea Kristus Jesusis.” (2. Timoteusii 1:13). Seamma siva dihte Paulus čálii 2. Timoteusii 1:12: "Mun dovddan su geasa lean luohttán. Mun lean sihkkar ahte Ipmil lea doarvái fámolaš suodjalit dan maid son lea luohttán munnje dan beaivvi rádjái." Hukset iežat oskku Ipmilii, rohkadallat Bassi Vuoiŋŋa fámuin, doala iežat Ipmila ráhkisvuodas, doala čalmmiid Jesusii. Son lea geaidnu, duohtavuohtha ja eallin, min Hearrá gii fargga máhccá viežžat iežas mánáid - “gonagasaid gonagas ja hearráid hearrá.” (1. Timoteusii 6:15)

“Sutnje guhte sáhhtá várjalit din gahččamis, ja buktit din vealaheaddjin ja illudahttimin iežas hearvás ovdii - áidna Ipmilii, min beasti, min Hearrá Jesus Kristusa bokte. Sutnje lehkos hearvásvuohtha, bajimusvuohtha, fápmu ja fápmu buot áiggiid rájes, ovdal ja dál ja agálaččat ja agálaččat! Amen.” (Judas 24-25).

Dát girji "Olbmo váibmu" gávdno badjel 538 gillii ja dialektii mat hállojuvvojit miehtá máilmmi. (Afrihká, Ásia, Davvi-Oarje-Amerihká, Davvi-Amerihká, Eurohpá jna.) Min váibmogirji gávdno dál maiddái mátketelefuonnain, neahttabreahtain jna. www.angp-hb.co.za

Dát 10 váibmogovva mat leat dán heahtegirjjiis leat maiddái gávdnamis stuorra sárgosat govvakárttaid hámis (86 cm x 61 cm) mat leat čadnojuvvon oktii 10 gova seahkái. Dáid "Heart Charts" sáhtta oážžut eurohpalaš dahje afrihkálaš iešvuodaiguin ja heivejit erenoamáš bures geavahuvvot ovtta Heart Book:in luohkkáohpahussii, rabas evangeliseremii jna. Váldde oktavuoda minguin vai oaččut diehtit dán kárta odđaseamos doarjjahámi.

Váldde oktavuoda minguin jus sáhtát veahkehit min viidáset jorgaleamiin min friddja evangeliumgirjjálašvuodas, ja dieđit midjiide makkár

gillii sáhtát jorgalit dán evangeliumgirjjálašvuoda. Du veahkki livččii giitevaš.

Jus leat gávdnan bestojumi Kristusis, dahje leat muđui buressivdniduvvon min evangeliumgirjjálašvuoda bokte, de dieđit midjiide. Mii háliidit giitit Ipmila dinguin ovttas, ja muitit din viidáseappot min rohkosiin.

Evangeliuma girjjálašvuodamišuvdna mii lea ruhtaduvvon doarjagiiguin

(Registrerennummir 1961/001798/08)

“HEART OF MAN” girjjiid sáhtta geahččat ja viežžat čuovvovaš lijkka bokte: www.angp-hb.co.za